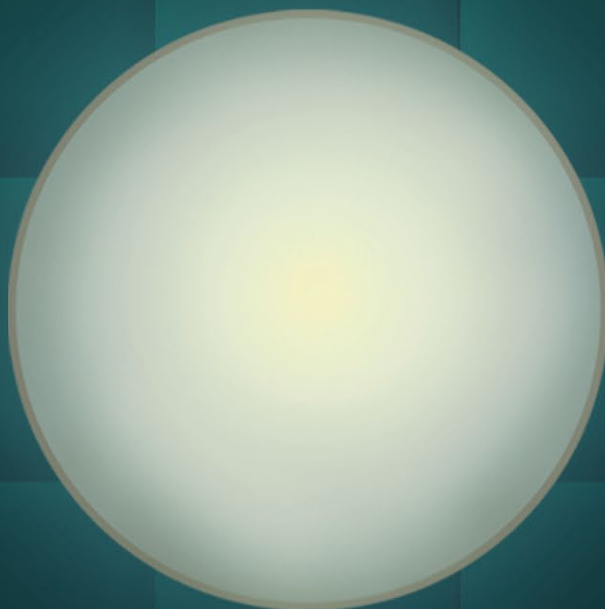


Lviv
National
Opera



Львівська
Національна
Опера



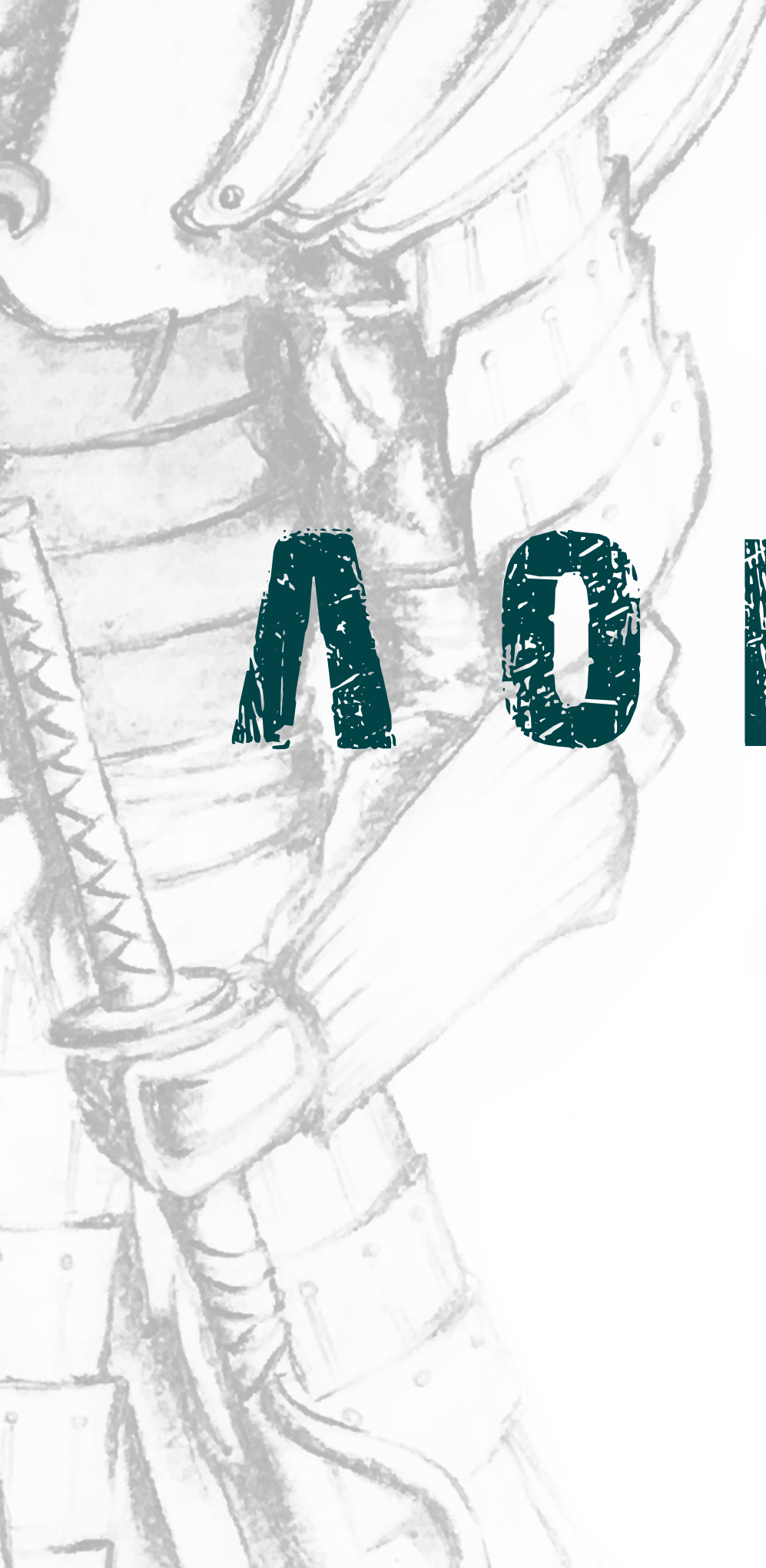
РІХАРД
ВАГНЕР

ЛОЕНГРІН

ЮСИПОВИЧ / ШТУРМ / ЕНГЕЛЬМАНН / КОВАЛЬ / КЬОЛЕР
ВАСИЛЬ ВОВКУН | УКРАЇНСЬКИЙ ПРОРИВ

ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА

С Е З О Н
2018/19



ЛОЕНГРІН

Ріхард Ваґнер

ЛІБРЕТО Р. ВАґНЕРА
ЗА МОТИВАМИ СЕРЕДНЬОВІЧНОГО ЕПОСУ
ОПЕРА НА 3 ДІЇ
ВИКОНУЄТЬСЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

Р. Ваґнер					ДІЙОВІ ОСОБИ ТА ВИКОНАВЦІ				
«ЛОЕНґРІН»									
ПОСТАНОВНИКИ									
ДИРИГЕНТ-ПОСТАНОВНИК			Мирон Юсипович		ЛОЕНґРІН Роман Коренцвіт Юрій Мінчун				
					ЕЛЬЗА, ПРИНЦЕСА БРАБАНТСЬКА Олеся Бубела Алла Родіна Софія Соловій				
					КОРОЛЬ ГЕНРІХ ПТАХОЛОВ Роланд Марчук Андрій Маслаков Юрій Трицецький				
РЕЖИСЕР-ПОСТАНОВНИК			Міхаель Штурм		/Німеччина/		ФРІДРІХ ТЕЛЬРАМУНД Степан Дробіт Віталій Загорбенський		
РЕЖИСЕР ХУДОЖНИК-ПОСТАНОВНИК ДИЗАЙНЕР КОСТЮМІВ			Маттіас Енгельман		/Австрія/		ОРТРУДА, ЙОГО ДРУЖИНА Марія Березовська Світлана Мамчур Людмила Савчук		
ХОРМЕЙСТЕР-ПОСТАНОВНИК			Василь Коваль		КОРОЛІВСЬКИЙ ПРОМОВЕЦЬ Дмитро Жуков Микола Корнютяк Юрій Шевчук				
ХОРМЕЙСТЕРИ			Ірина Коваль Вадим Яценко						
ХОРМЕЙСТЕР-КОНСУЛЬТАНТ			Йоганнес Кьолер		/Німеччина/		ЛИЦАРІ Віталій Войтко Юрій Гецко Роман Ковальчук Дмитро Кокотко Ігор Міхневич Руслан Феранц Володимир Чібісов		
ХУДОЖНИК СВІТЛА			Юрій Божко						
КОНЦЕРТМЕЙСТЕРИ			Олена Буткевич, Евеліна Дулаєва, Олександра Менцінська, Наталія Павловська, Наталія Пелех, Мар'яна Русак, Мар'яна Самотос		ПАЖІ Яна Войтюк Галина Гарбіт Галина Герявенко Вероніка Коломіщева				
ПОМІЧНИКИ РЕЖИСЕРА			Марина Каркач		Вікторія Шишова		Анна Носова Наталія Озерська		

У прагненні освоєння нових форм і стилів

«... мистецтво не стане вільним, поки з нього
не зникнуть причини соромитися зв'язку з життям.»

Р. Вагнер
«Художній твір майбутнього»

тужні традиції виконання вагнерівських полотен, які охоплюють понад 150-літню історію. Музичні драми Вагнера звучали у Львові ще за життя композитора, починаючи з 1867 року. Місцева публіка на початку XX століття мала можливість почути більшу частину опер Вагнера, що було унікальним явищем для всього східноєвропейського простору і величезним здобутком для театру, що знаходився, здавалось би, у віддаленому від мистецьких центрів куточку Австро-Угорської імперії.

Нині опера Р. Вагнера «Лоенґрін» входить у репертуар не лише Львівської Національної Опери, але й у контекст усього оперного мистецтва України! Адже на теперішній час музичних драм Вагнера немає в репертуарі жодного українського оперного театру.

Виняток – постановка «Летючого голландця» до 200-літнього ювілею Вагнера у Донбас-Опері 2013 року. Дивлячись другу прем'єрну виставу «Летючого голландця» в Донецьку, ми не могли уявити, що міне шість років і будуть війною знищені не лише декорації цієї постановки, але й людські життя тих, хто спричинився до цієї постановки і до розвитку оперного мистецтва на Донбасі.

Звернення до вагнерівського музичного полотна є справжнім викликом для нас і водночас «Українським проривом» в освоєнні мистецтва як синтезу і як філософської концепції. До постановки вагнерівського «Лоенґріна» театр запросив німецького режисера Міхаеля Штурма, австрійського сценографа і художника костюмів Маттіаса Енгельмана, хормейстера Йоганнеса Кьолера, які разом із диригентом-постановником Мироном Юсиповичем та хормейстером-постановником Василем Ковалем пропонують незвичну й неочікувану, але актуально сучасну інтерпретацію сюжету опери. Німецька оперна стилістика й форма ніби трансформуються на сцену Львівської Національної Опери як виклик, як дискурс. Міф про Лоенґріна-спасителя стає фантазією, мрією для тих людей, думки яких є незаангажованими й вільними, незважаючи на утиски соціуму, в якому вони знаходяться, чи суспільства, яке обмежує права та свободу дій.

Інноваційний погляд на оперне мистецтво, новітнє режисерське виявлення та нарешті, звернення до музики Вагнера – це концептуальний шлях «Українського прориву» в прагненні освоєння сьогодинського часу і простору, нових форм і стилів, привнесення в Україну актуальних тенденцій європейського оперного мистецтва.

Василь Вовкун,
генеральний директор-художній керівник
Львівської національної опери

КОРОТКИЙ ЗМІСТ

ДІЯ 1

Берег річки Шельди. Герольд оголошує про прибуття короля Генріха, який збирає війська по всій Німеччині. Фрідріх розповідає королю, що після смерті герцога Брантського він узяв на себе опіку над дітьми герцога — Ельзою й Готфрідом. Хлопець незабаром зник, і є підстави думати, що Ельза вбила свого брата. Фрідріх стверджує, що тепер саме йому має належати влада, до того ж — його дружина Ортруда походить із роду колишніх правителів цієї землі.

З'являється Ельза. Від неї чекають виправдання, але вона не захищається, поводить дивно: марить про лицаря, який явився їй у сні.

Призначається «Божий суд». Над Ельзою висить загроза покарання, та вона впевнена, що лицар, колись посланий їй Богом, обов'язково прибуде, щоб захистити її. Раптом на річці з'являється човен, запряжений лебедем, а в човні — незнайомий лицар (Лоенґрін). Він готовий стати на захист Ельзи і навіть просить її руки — за умови, що вона ніколи не буде запитувати, хто він і звідки. Відбувається двобій, у якому Лоенґрін перемагає Фрідріха, але дарує йому життя.

ДІЯ 2

Фрідріх не може змиритися з втратою своєї честі. Тепер він приречений на вигнання і дорікає Ортруді, що та змусила його звинуватити у братовбивстві Ельзу, ні в чому не винну: це довів «Божий суд». Ортруда дорікає йому за боягузство і стверджує, що на стороні Лоенґріна був не Бог, а чаклунство. І треба намовити Ельзу, щоб вона запитала-таки нареченого про його походження: тоді він утратить чаклунську силу, і честь Фрідріха буде відновлена.

На балкон виходить Ельза, переповнена щастям. З'являється Ортруда і намагається посіяти в душі дівчини сумнів про її нареченого.

Ранок. Королівський промовець повідомляє про вигнання Фрідріха й про весілля Ельзи та Лоенґріна, який завтра повинен очолити військовий похід.

До собору наближається процесія Ельзи. Раптом Ортруда кидається їй навперейми. Щоб помститися, вона насміхається з Ельзи, що та не знає, хто її наречений. Після появи короля і Лоенґріна, Ортруда змушена відступити. Тоді приходить Тельрамунд. Йому вдається привернути увагу обурених людей. Фрідріх звинувачує Лоенґріна в чаклунстві, але той відкидає звинувачення. Процесія входить у собор, однак у душі Ельзи зароджується сумнів.

3

ДІЯ 3

Пишно святкується весілля Ельзи й Лоенґріна. Хор прославляє молодих. Коли гості відходять, Ельза висловлює Лоенґріну свої сумніви. Запевнення останнього про його високе походження лякає її ще більше: вона боїться, що колись він її покине й повернеться у свою країну. Зрештою, Ельза, не втримавшись, ставить йому фатальні питання. У цей момент підкрадається Фрідріх зі своїми спільниками й нападає на Лоенґріна, але останній убиває його. Ранок. При великому скупченні людей Лоенґрін повідомляє короля, що не зможе очолити походу, і розповідає про своє походження: він – один із лицарів Грааля. Оскільки Ельза порушила свою обіцянку й виявила недовіру, він змушений залишити її. І додає, що, якби він зміг залишитися хоч на рік, до Ельзи повернувся б її брат. Наближається лебідь із човном. Ортруда, впевнена у своїй перемозі, повідомляє, що цим лебедем і є зачарований нею Готфрід. Після молитви Лоенґріна лебідь стає юнаком. Лицар Грааля відпливає. Ельза з горя непритомніє.

Мрія про постановку Ваґнера – реальність



Диригент, заслужений артист України Мирон Юсипович часто виконував музику Ріхарда Ваґнера на симфонічних концертах і завжди був в авангарді тих митців, які прагнули поставити одну з музичних драм композитора на львівській сцені.

Рефлексії щодо творчості Ваґнера втілилися і в його поетичних текстах. У своєму збірнику поезій, виданому в 2013 році, присвяченому музиці й видатним композиторам, читаємо вірші за мотивами опер «Тангойзер», «Трістан та Ізольда». Й серед інших – «Лоенґрін».

Лоенґрін

«Цей відблиск срібла
Чистого на гладі
В могутнім спокої
Священної ріки!
Не – у гордині-німбі.
Не в тирана владі! –
Явивсь до вас – мов дар
Із Божої руки –
І сяє меч святий!
Що морок розтинає,
Щоб страх пропав і зло.
І серце ожило!
І Правда – вже не сон!
Добро перемагає!
Бо мудрістю сія
Ясне його чоло.

Та сумніву змія
У серці причаїлась,
Отрута Зла – їдка!
Плоть немічну ятрить
І ні вночі, ні вдень
Вже спокою немає,
Душа – мов тля сліпа, –
Вперто в вогонь летить.
Так пусто стало враз...
Знов гладь води сріблиться,
Як сумно й невблаганно
Цей білий птах з'явивсь!
Він Лицаря... забрав, -
Була слабкою Віра!
І Він пішов від вас...
Чи прийде ще колись?

Мирон Юсипович,
диригент-постановник

Міхаель Штурм:

ІМПУЛЬСИ ТА ВРАЖЕННЯ ВІД МУЗИКИ І МИСТЕЦТВА

У мене все почалося з музики Баха: в дитячому хорі я співав кантати, ораторії, «Страсті за Матвієм». Музика завжди була моїм сховком: там я міг розслабитися, там світ виглядав зовсім інакше, ніж насправді. Після Баха я прийшов до музики Бетовена і Ваґнера. Саме Ваґнер став для мене «наркотиком» в юнацькому періоді. Мене не цікавив текст, мене втягувала сила тієї музики. «Трістан та Ізольда», «Перстень Нібелунґа», «Парсифаль» – їх зміст був другим для мене тоді. Хоча... світ якоїсь туги, недосяжної любові, можливо, – це також дуже зворушувало. Мабуть, це було саме так...

І перша опера, яку я побачив у Гамбурзі, була «Лоенґрін», але мені вдалося подивитися тільки 2 дії. Бо тоді в Гамбурзькій державній опері завалилася сценічна техніка. Третьої дії «Лоенґріна», чесно кажучи, я багато років взагалі не чув. Але саме тоді, вперше, вистава не могла продовжуватися, тому що сцена була зламана. Згодом я побачив режисуру Гаррі Купфера, Адольфа Трейзена, зокрема, ораторію Генделя, що ставилася у гетто у Лодзі. Я часто ходив на ці постановки і сильно плакав. Так я прийшов до опери, так вона увійшла в мене. Висока емоційність опери кореспондує з моєю, вона є дзеркалом мене. Там можна себе розкрити, можна втекти. В ній можна багато розповісти про людей: людину як індивіда, людину в суспільстві, людину та її відповідальність за світ; про митця, який у своїй відповідальності повинен дати світові імпульси до чогось доброго.

І для цього «Лоенґрін» є дуже хорошим прикладом. Лоенґрін – це той, хто дає людям те, чого їм бракує; він розкриває їхні бажання. Тільки одне він робить із великою помилкою, але нічого не може вдіяти з цим. Адже йому сказали: «Коли підеш до людей або коли покохаєш жінку, а вона – тебе, ти повинен вимагати, щоб вона ніколи не запитала, як тебе звати і звідки ти походиш. Якщо вона про це запитає, ти змушений відповісти, а потім піти геть». Це означає, що в цьому коханні нема довіри.

Цей твір про суспільство, яке робить себе залежним від Лоенґріна і від кращих часів, які могли б бути. І тоді виникає питання, яке б ми поставили кожному: «Хто ти є? Хто ховається за твоєю маскою?».

Міхаель Штурм – німецький режисер, драматург і письменник, який виступив режисером-поставником музичної драми Р. Ваґнера «Лоенґрін». Він розповів про трактування сюжету цього твору, актуальність ідеї Ваґнера «мистецтва як релігії» та чому історія про Лоенґріна відбувається в думках людей – наче фантазія чи креативність, які уособлюють справжню свободу людини.

ПРО РЕЖИСЕРСЬКУ КОНЦЕПЦІЮ «ЛОЕНґРІНА» НА ЛЬВІВСЬКІЙ СЦЕНІ

У Лоенґріна є маска, бо він клоун. Дружелюбний, смішний та меланхолійний водночас, він грає закоханого клоуна. Він все це грає! Він це стверджує! Але постає питання: «Хто ж врешті грає?». І коли Ельза хоче вяснити, хто ж він, клоун зніме грим і стане людиною. Він змушений піти... Але є щось набагато цікавіше: коли вона допитується про таємницю, наполягає – у світі пропадає диво. Тому що Клоун – це диво, магія, це театр; він – Фантазія.

Вона ставить питання мистецтву, на яке воно не може дати відповіді. І все робиться дуже філософським: мистецтву можна ставити питання, але дуже важко знайти відповіді. Ідеться саме про це: скільки дива, скільки фантазії ми допускаємо в своє життя?

Я думаю: чим більше дива ми наближаємо до себе, тим більш людяними ми є. Тим більше ми самі з собою вільні; тим менше агресії, тим менше війни, тим менше боротьби у житті. І про це також ідеться у цьому творі.

Ельза у своїй душевній нужді пробує втекти у свої фантазії, у свої мрії. І тільки той, хто має іскру душі в собі, може пережити все. Фантазія дає ідентичність, і вона виражається в мистецтві. Загалом ця постановка сягає етичного коріння людей. Я думаю, що це дуже добре має спрацювати.

«Скільки дива, скільки фантазії ми допускаємо в своє життя?»

СЦЕНОГРАФІЯ

Це не буде постановка, яка втілює оригінальний сюжет твору. Все відбуватиметься в закритому приміщенні, яке губить людську душу. Фактично, це навіть не приміщення... Просто: на сцені люди, які стверджуються своєю фантазією проти цього закритого приміщення. Так відбуватиметься вся дія. А наприкінці побачимо: хто ще зніме з себе грим, хто зніме маску? Але це поки що ми залишимо в таємниці...

СПІВПРАЦЯ ІЗ ЛЬВІВСЬКОЮ ОПЕРОЮ

Мені надзвичайно подобається тут працювати, бо всі дуже добре підготовлені й стилістично на добром шляху. Я отримую позитивні емоції, велике задоволення від нашої співпраці!

ЗВЕРНЕННЯ ДО ВАґНЕРА

Остання моя робота над оперою Ваґнера – це «Нюрнберзькі майстерзінгери» у Познані. Це була подорож до елементних життєвих питань: що таке людина, що таке культура? Ми здійснили подорож у центр змісту, де себе питали: «Чому фігури постановки мають імена, які мають біблійські корені?». Ми фактично поставили на сцені «мистецьку релігію» Ваґнера.

У Ваґнера є дві генеральні теми: перша – неможливість любові, а друга – утопія мистецтва як релігії, що врятує людство. Це була ідея не лише Ваґнера,

але й багатьох романтиків XIX століття. Це дуже захоплює, дуже цікаво. В мистецтві можна триваліше розмірковувати на цю тему, адже ми живемо у такі вульгарні, агресивні, недобрі часи, які сповнені беззмістовних конфліктів - людьми, якими можна легко маніпулювати; людьми, які не мають освіти, виховання; врешті – навіть Бога в серці. Над цією ідеєю можна роздумувати, чи це справді утопія і взагалі, що таке утопія? Ми прибули вкінці цієї утопії. Націоналізм – це не утопія, адже ідеться про людство, а не про маленьку націю, власність, майно, егоїзм... Нам потрібні люди, які будуть нас вести, які зможуть дати нам духовну поживу. І власне цього в нашому світі не вистачає.

Розмовляла Стефанія Олійник

«ЛОЕНҐРІН»:

благородний відгомін віків



Народження образу
Людини із птахом

Охоронець
християнської святині

Нерозкрита таємниця

Знову в репертуар Львівської Національної Опери входить Ваґнер – геніальний композитор, реформатор опери, музичний критик, диригент. Більше ніж півтора століття, його твори хвилюють і дивують. Чарують пристрасною музикою, в якій чоловіча мужність сплавлена з неперевершеною ніжністю тонкої душі. Захоплюють палкою любов’ю до всього національного, що, в першу чергу, проявилось у ставленні до народного епосу. Вслід за братами Грімм, які поклали початок вивченню німецьких саг, він також став їх прискіпливим дослідником. Світом його захоплення були твори, що народилися в глибині віків і збурювали уяву: саги про Парцифалю, Тіля Уленшпіґеля, Рюбецалю, Лореляя, про Хільду й Кудруна... Він гордився «Піснею про Нібелунґів» – середньовічною поемою кінця XII – початку XIII ст., що належить до найвідоміших епічних творів людства. І на їх, за винятком перших трьох опер, тільки на їх основі, писав лібрето до своїх музичних драм, не довіряючи тих народних скарбів нікому, ніби боячись щось пропустити. Тут згадуються слова нашого великого Тараса Шевченка, який просив нащадків, що оповідають про минуле, про славу України, бути уважними до неї: «Не минайте ані титли, ніже тії коми, все розберіть... Що ми? Чиї сини? Яких батьків?». Із кожної легенди, саги, міфу Р. Ваґнер вибирав найцікавіше, трактував події по-своєму, часто реконструював розповіді, вибудовуючи на їх основі свій сюжет, надаючи йому стрункої форми й логічної послідовності. Одна з найліричніших, найдуховніших опер Ріхарда Ваґнера – «Лоенґрін». Її прем’єра відбулася в 1850 р. у Веймарі під орудою Ференца Ліста. Головний герой – уособлення чистоти, високої шляхетності, справедливості.

Образ лицаря з лебедем зустрічається вперше у давніх французьких середньовічних легендах, що швидко перелетіли на схід та захід Європи і знайшли надійний притулок у Німеччині. Серед них – поема «Змагання співаків у Вартбурзі», в якій лицар із лебедем фігурує на фоні історичних подій – часів короля Генріха I Птахолова (913-936). Ці події в поемі, можливо, зміщені, оскільки вартбурзький замок, один із найстаріших у Німеччині, датується 1067-им роком. Його оповивають різні легенди. Одна з них – може, й правдива – про змагання в ньому мінезингерів у XIII ст.

Лоенґрін згадується у творі середньовічного письменника Вольфрама фон Ешенбаха «Парцифаль». У ній Лоенґрін – син Парцифалю – виступає на захист юної герцогині Брабантської і стає її чоловіком, а покинувши її, знову повертається до лицарів св. Граалю – у замок Монсальват.

Ця основна лінія сюжету зберігається і в інших його розробках, зокрема у поемі Конрада Вюрцбурзького. Житель баварського міста, в якому відбувся перший у Німеччині лицарський турнір, митець творив у XIII ст. і належав до найкращих поетів своєї епохи. Саме його «Лебединий лицар», де Лоенґрін – головний герой поеми, заслуговує особливої уваги.

Пізніше німецькі поети-романтики не раз воскрешали цей сюжет.

У тих чи інших легендах про Лоенґріна цей герой завжди пов’язаний із оповіддю про Грааль. В опері «Лоенґрін» також є згадка про цю християнську святиню.

Згідно з древнім переказом, Грааль – це чаша, в яку Йосиф Ариматейський зібрав священну кров Христа і сховав її від ворогів на далекому острові.

Нагадаємо, що Йосиф із Ариматеї – єврейський старійшина, багатий член Синедріона – був таємним послідовником Ісуса. Саме він просив у Пилата зняти з хреста тіло страченого Ісуса. Коли отримав на це дозвіл, то поховав Учителя у гробниці, яку збудував для себе, переїхавши з Ариматеї до Єрусалиму. Разом із іншим учнем Христа – Никодимом, обгорнув тіло Христа плащаницею. Тоді ж Йосиф, узнявши чашу, з якої Христос пив вино на своїй останній вечері, сховав святиню в надійному місці.

Спочатку вважали, що Грааль знаходиться на далекому острові, куди не сягне ні думка, ні людська нога.

У пізніших легендах його «перемістили» у фортецю на горі, назви якої навіть у XII ст. ніхто не знав. Згодом вона стала-таки з’являтися у різних варіантах. У романі Ешенбаха замок і гора називається Мунсальвеш (від фр. Monsalvage – моє спасіння). Її латинський варіант – Mons Salvationis, тобто «гора спасіння». З роками ця назва перетворилась у Монсальват, і так вона увійшла у тексти Ваґнера. Це таємниче місце зі святою чашею охороняють благородні непорочні лицарі, серед яких – Лоенґрін.

Надія Труш,
керівник літературно-драматургічного відділу

ПОВЕРНЕННЯ ТРІУМФУ: 150-літня історія постановок опер Р. Вагнера на Львівській сцені

Захоплюючою сторінкою в історії оперного мистецтва Львова є популярність творчості німецького композитора Ріхарда Вагнера (1813-1883) та палка любов львівської публіки до його творів. На львівській сцені кінця XIX – початку XX століття відбулися постановки більшості його музичних драм («Рієнци», «Летючий голландець», «Тангойзер», «Лоенгрін», усієї тетралогії «Перстень Нібелунга»: «Золото Рейну», «Валькірія», «Зігфрід», «Загибель богів»), музика Р. Вагнера також часто звучала на філармонійних концертах, зокрема, під орудою славетного композитора і диригента Густава Малера. Популярність опер Вагнера у слухачів була викликана, насамперед, тими особливими новаціями, які вніс в оперне мистецтво композитор. Його музика відрізняється від усього, що було створено до чи після нього.

- В опері Вагнера Ви не почуєте традиційних арій, дуетів, ансамблів чи хорів. На його переконання, першочерговим елементом на сцені є драма, тобто безперестанний розвиток сюжету. Це точно, як у житті: у дійсності ми не зупиняємося на одному слові, фразі чи певній емоції, що кілька хвилин «розспівується» в одній арії у традиційних операх. «Музичний потік» у творах Вагнера є безперервним, а отже складається з монологів, діалогів та інструментальних фрагментів, які тривало розгортаються в часі.
- Таким чином, твори Вагнера прийнято називати не операми, а музичними драмами.
- Ідеї безперервного розвитку драми Вагнер підпорядковує всі музичні елементи: тривале розгортання мелодії, яка прагне уникати стійкості, а навпаки – все більшого й більшого емоційного напруження; неповторне звучання оркестру, для якого композитор із кожним тактом знаходить все нові та нові барви; емоційна та виконавська складність вокальних партій, виконавці яких не мають часу на перепочинок, а постійно присутні у розгортанні «драми життя»;

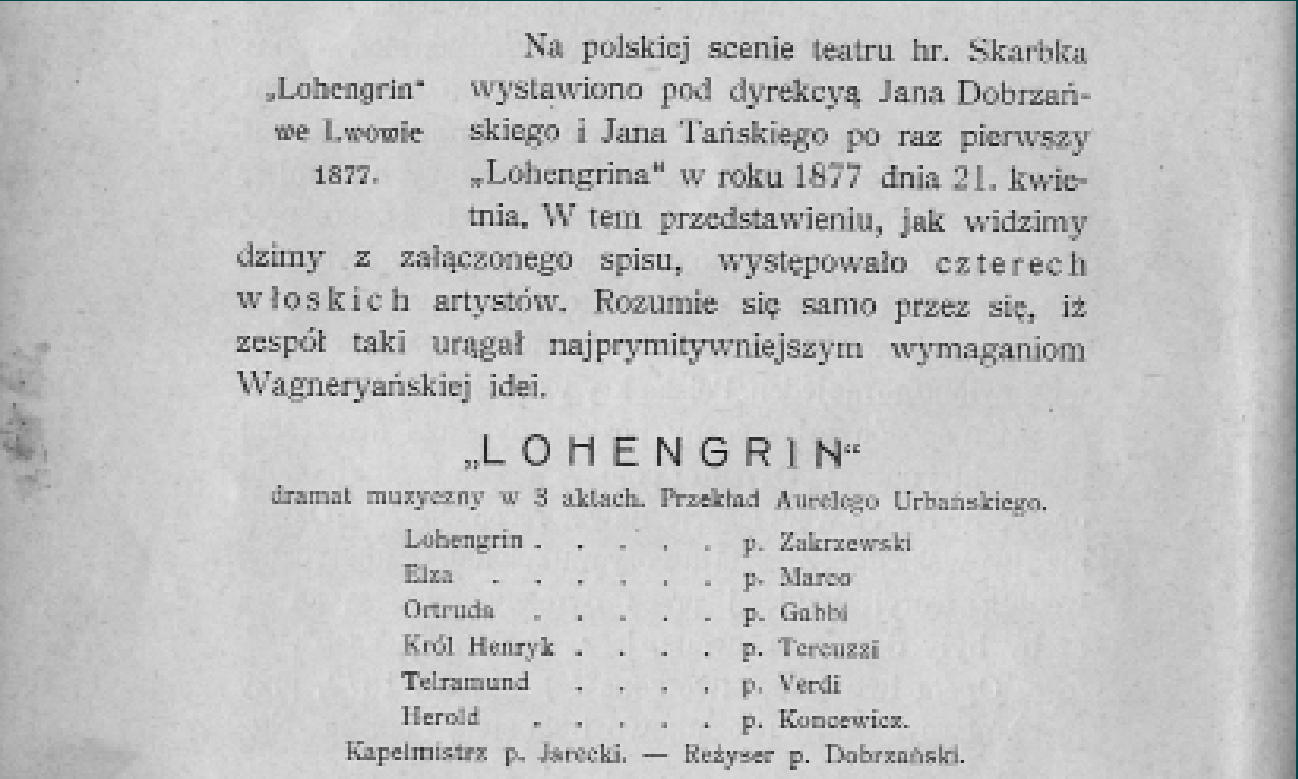
- Ще однією особливістю партитури Вагнера є лейтмотивна система. Лейтмотив – це невелика мелодія, яка асоціюється із певним героєм опери, настроєм або предметом. Як тільки йдеться про особу чи явище, яке виражає лейтмотив, ця мелодія з’являється в оркестрі чи у вокальній партії. Уся партитура – це наче нанизування знайомих мелодичних фраз, які, переплітаючись, творять плинне розгортання музики.

Перша постановка опери Р. Вагнера у Львові відбулася 152 роки тому: ще за життя композитора у 1867 р., силами театру Скарбка (тепер – це Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької). Ця постановка опери «Тангойзер» виконувалася мовою оригіналу – німецькою. Після ліквідації у 1872 р. австро-німецької трупи нові постановки музичних драм Р. Вагнера реалізувала польська трупа, яка продовжувала свою роботу в театрі Скарбка. Таким чином, Вагнер у Львові наприкінці XIX – початку XX століття виконувався виключно польською мовою. Опера «Лоенгрін» мала щасливу сценічну долю, адже кілька разів поновлювалася в репертуарі різних оперних театрів Львова. Її перше виконання у Львові відбулося 1877 року на сцені театру Скарбка, згодом – у цьому ж театрі – у 1897 році. Польський переклад «Лоенгріна» належить відомому львівському письменнику Аурелію Урбанському. На прем’єрі опери «Лоенгрін» у Львові в 1877 р. провідні партії виконували українці за походженням: Юліан Закревський у партії Лоенгріна і Олександр Концевич, що виконував партію Промовця короля. Однак прем’єра «Лоенгріна» не була успішною, і вистава пройшла лише чотири рази. Причиною цьому була невідповідність сил оперної трупи, оркестру і хору до вимог партитури Р. Вагнера.

Видання лібрето «Лоенгріна» у перекладі
Аурелія Урбанського 1877, 1897 і 1904 років



Виконавці головних партій на прем’єрній
виставі «Лоенгріна» Р. Вагнера у 1877 році



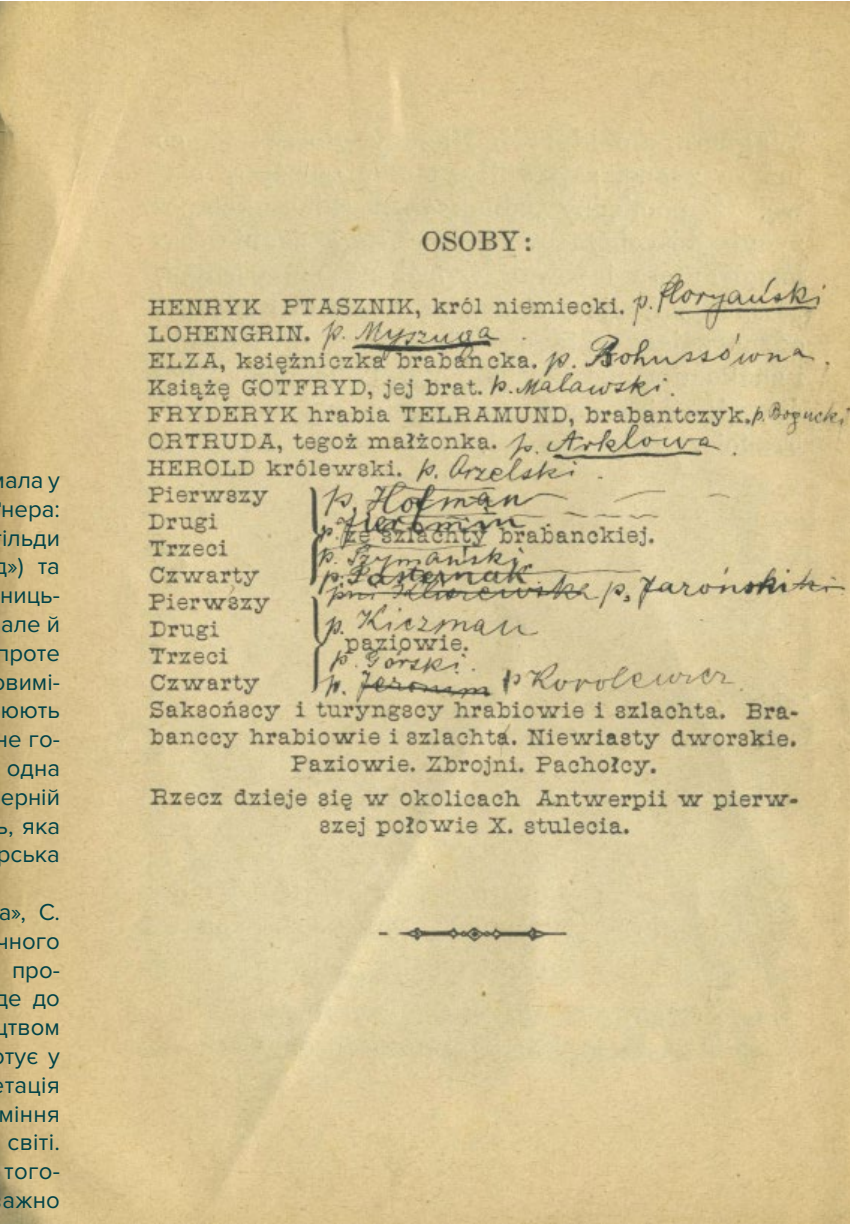


Знову музичні драми Р. Ваґнера, а саме опери «Лоенґрін» і «Тангойзер», львів'яни мали змогу побачити в останні роки ХІХ століття. Дирекція театру врахувала помилки попередньої невдалої постановки: на провідні партії були запрошені кращі виконавці, збільшено кількість оркестрантів і хору для досконалого втілення партитури. Справжньою окрасою цих відновлених постановок стали львівські співаки – тенори Олександр Бандровський-Сас і Владислав Флоріанський, які приносили постановкам Р. Ваґнера незмінний успіх та велику популярність серед слухачів. «Театр став гордістю львів'ян, оскільки сягнув високої європейської музики», зауважила театральна комісія. Окрилений успіхом вистав, директор театру Людвік Геллер здійснив у 1898 р. ще одну постановку опери Р. Ваґнера «Рієнці». Ця опера йшла в польському перекладі А. Бандровського-Саса (він також погодився співати у кількох прем'єрних виставах). Після відкриття 4 жовтня 1900 року нової будівлі Великого міського театру (нині – Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької) «Лоенґрін» одразу ж 1901 року знову повернувся на львівську сцену. Невдовзі львівська публіка побачила прем'єри також «Летючого голландця» (1902) та «Валькірії» (1903). Були залучені кращі диригенти: Францішек Спетрино представив публіці оновлену постановку «Лоенґріна» та «Летючого голландця» і, за висловом критики, «оркестр [...] задовольнив би найбільш вимогливих меломанів Відня і Парижа», а Філіпп Брунетто диригував

«Валькірією», для якої оркестр спеціально було збільшено до 68 осіб. На початку ХХ століття популярність музики Р. Ваґнера у Львові досягає апогею: відбулися нові прем'єри – «Зіґфріда» (1907), «Золота Рейну» (1908) і «Загибелі богів» (1911). Таким чином, уперше всю тетралогію «Перстень Нібелунґа» було виконано у лютому 1911 р., і це була перша цілісна польська постановка (наступна була здійснена у Варшаві лише за кілька десятиліть – у 1989 р.). На головні партії Лоенґріна та інших провідних партій у драмах Р. Ваґнера були запрошені відомі українські співаки Модест Менцинський та Олександр Мишуга. Модест Менцинський – виняткова постать в історії української та світової вокальної школи, адже артист мав у своєму репертуарі чи не найбільше ваґнерівських партій. За свою кар'єру він співав 10 із 13 головних тенорових партій в операх Р. Ваґнера – Лоенґріна, Тангойзера, Парсіфаля, Зіґфріда («Зіґфрід», «Загибель богів»), Трістана, Зіґмунда («Валькірія»), Еріка («Летючий голландець»), Вальтера фон Стользінґа («Нюрнберзькі мейстерзінгери»), Кола Рієнці («Рієнці»). Збереглися записи М. Менцинського, зокрема, виконання ним уривків із «Лоенґріна» і «Тангойзера» Р. Ваґнера. Український оперний співак Олександр Мишуга володів гнучким, виразним голосом із рідкісно красивим тембром, а також яскравим драматичним талантом. Славетний Карузо, почувши співака на сцені оперного театру в Кракові, назвав його «королем ліричних тенорів».

Патронеса нашого театру Соломія Крушельницька мала у своєму репертуарі шість головних партій із опер Ваґнера: Ельзи («Лоенґрін»), Єлизавети («Тангойзер»), Брунгільди («Валькірія», «Загибель богів»), Валькірії («Зіґфрід») та Ізольди («Трістан та Ізольда»). Зі слів самої Крушельницької: «Створення жіночих образів Ваґнера – велика, але й нелегка радість. ...Всі вони майстерно окреслені, проте постійно коливаються між реальним життям і невловимістю вигадки». Ці слова видатної співачки підкреслюють насамперед кропітку акторську працю над роллю, не говорячи навіть про вокальну майстерність. І справді, одна із заслуг Соломії Крушельницької на світовій оперній сцені (не говорячи про її виконавську майстерність, яка була на найвищому рівні) – осмислення та новаторська інтерпретація жіночих партій із ваґнерівських драм. Вперше працюючи над партією Ельзи з «Лоенґріна», С. Крушельницька розуміє всю складність драматичного втілення цієї ролі. Співачка спеціально повторно проходить курс сценічної гри та весною 1895 року їде до Відня, де вивчає опери Р. Ваґнера під керівництвом Йозефа Ґенсбахера. Невдовзі вона успішно дебютує у «Лоенґріні» на сцені краківської опери. Її інтерпретація Ельзи представляє образ жінки, далекої від розуміння реальності, яка живе у власному ідеалізованому світі. Таке трактування було справді новаторським на тогочасній оперній сцені, де жіночі партії мали переважно однопланове вираження почуттів.

На примірнику лібрето вказано, що партію Лоенґріна виконував О.Мишуга



Соломія Крушельницька в партії Ельзи



Світова публіка і критики, захоплені голосом та виконанням цієї партії С. Крушельницькою, не скупилися на похвали українській співачці:

- «[Соломію Крушельницьку]... називали ідеальною Ельзою. Вона і справді ідеальна, ця шляхетна і чарівна сеньйорина, що так прекрасно втілює палку та болісну пристрасть Ельзи. Спів її – ніжний, мелодійний, захопливий, а чистий і дзвінкий голос широкого діапазону – відмінно поставлений» (Данте Мангі, 1898, Італія);
- «Величним святом був триумф «Лоенґріна» з прекрасною інтерпретацією [Крушельницької]. ... Своєю чистотою та глибиною співу вона зворушує серця, коли з її уст чуєш ваґнерівську музику» (Il Progresso, 1898, Чилі);
- «Крушельницька від моменту першої появи на сцені захопила аудиторію майстерним виконанням своєї ролі, яку вивчила ідеально. Артистка тонко передає зміну почуттів героїні, розвиток сценічної дії. ... Артистка створила абсолютно завершенний образ, що передала його з найбільшою достовірністю» (Curier Codzienny, 1899, Варшава);
- «Роль Ельзи виконувала Крушельницька, молодша чарівна співачка, ...нечуваною грацією і надзвичайно милим голосом якої публіка була вкрай захоплена» (Le Gaulois, 1902, Париж).

У період II Світової війни творчість Р. Ваґнера також протривувала шлях на львівську сцену. 1942 року в умовах німецької окупації відбулося шість вистав «Летючого голландця». У постановці були задіяні німецькі, австрійські та українські виконавці, вистава йшла мовою оригіналу. Після встановлення у Галичині радянської влади ставлення до творчості німецького композитора формувалося з огляду на комуністичну ідеологію. З одного боку визнано, що молодий Р. Ваґнер захоплювався революційними ідеями і переслідуваний через участь у дрезденському повстанні, через що емігрував до Швейцарії. З іншого боку, було добре відомо про культ творчості композитора у Третьому рейху й особливе тлумачення його філософських містерій у нацистській ідеології. То ж не дивно, що операм Ваґнера було не місце на сценах радянських театрів, однак і тут у Львові стався «щасливий виняток». Йдеться про постановку «Танґойзера» 1977 року під орудою диригента Ігоря Лацанича. Партитура «Танґойзера» потрапила до рук Лацанича в доволі незвичний спосіб: коли в театрі велися роботи з реконструкції, із підвальних приміщень виносили старі ноти. Серед них і був старий примірник ще німецької партитури «Танґойзера» – очевидно, той, за яким виконували оперу ще далекого 1867 року. Тоді ж зародилася ідея відновити виставу у старій версії. Для цього Лацанич доклав неймовірних зусиль. Потрібно було перекласти лібрето українською

так, щоб отримати дозвіл у комуністичної цензури. Такий переклад здійснив український поет, філолог і перекладач – Борис Тен (справжнє ім'я – Микола Хомичевський). Прем'єра опери відбулася 21 березня 1977 р. Були задіяні найкращі співаки – Володимир Ігнатенко (Танґойзер), Людмила Божко (Єлизавета), Ніна Тичинська (Венера), І. Кушплер (Вольфрам) і постановники – режисер Євген Кушаков, диригент Ігор Лацанич, сценограф Євген Лисик. «Це була блискуча, яскрава, по-філософськи глибока вистава. Постановники коректно і шляхетно вибудували два конфліктні світи – чуттєвої насолоди і морального обов'язку, високої духовності», – зауважує дослідниця постановок Р. Ваґнера на львівській сцені О. Паламарчук. Вистава виконувалась 44 рази, в тому числі – на гастролях у Києві та Одесі. Новітня постановка «Лоенґріна» – це перше звернення до творчості Р. Ваґнера Львівською національною оперою за період Незалежності України. Таким чином, ми знову повертаємося до величезного культурного спадку – традицій виконання музичних драм Р. Ваґнера на львівській сцені, традицій, що існують понад 150 років і нині дають новий виток розвитку.

Стефанія Олійник,
музикознавець,
кандидат мистецтвознавства



МИРОН ЮСИПОВИЧ
диригент-постановник

MYRON YUSYPOVYCH
conductor

Диригент-постановник Львівської національної опери. Закінчив Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка. Диригентську діяльність у Львівській національній опері розпочав у 1982 році, у 1994-1995 рр. виконував обов'язки головного диригента, а в 1999-2001 рр. був художнім керівником Театру. У 2002 р., на пропозицію австрійської артистичної агенції «Da Capo Musikmarketing GmBh», очолив оркестр «K&K Philharmoniker», а згодом (2004 р.) – хор «K&K Opernchor» цієї агенції. Очоливши труп Львівської опери, у 1995 р. ставить «Аїду» Дж. Верді у співпраці з артистичною агенцією «SANI PRESENTA», дає шість вистав «Аїди» в Римі і ще 19 – в інших містах Італії. У співпраці з австрійською агенцією вперше в історії Львівської опери здійснює великі європейські турне з «Аїдою» і «Набукко» Дж. Верді. Тоді театр отримав високу оцінку в західній пресі, а М. Юсипович – спеціальні дипломи-відзнаки німецьких і австрійських критиків (2001, 2002). Він представляв світову музичну класику й українську оперну та симфонічну музику на найпрестижніших європейських сценах: філармоніях Берліна і Мюнхена, концертних залах Лейпцига, Цюриха, Бонна, Франкфурта, Копенгагена, Маріїнського театру в Санкт-Петербурзі. У 1992 р. він уперше в Україні поставив у Львові в концертній версії оперу «Алкід» Д. Бортнянського. У 2014 р. – театралізовану оригінальну версію кантати-симфонії «Кавказ» С. Людкевича. Автор трьох збірок поезій та книжки есеїв.

Myron Yusypovych is a conductor and a director of Lviv National Opera. He graduated from Lviv National Music Academy named after M. Lysenko where he began his career as a conductor in 1982. In 1994-1995 he worked as a chief conductor, and in 1999-2001 was the artistic director of the theater. In 2002 he was recommended by Austrian artistic agency Da Capo Musikmarketing GmBh to the post of K & K Philharmoniker orchestra conductor, and later (2004) he conducted K & K Opernchor choir of this agency. In 1995, as an artistic director of Lviv Opera and together with SANI PRESENTA artistic agency, he gave six performances of «Aida» by G. Verdi in Rome and 19 Italian cities. Together with Austrian agency he undertook grand European tour presenting «Aida» and «Nabucco» by G. Verdi for the first time in the history of Lviv Opera. As a result the theater received high praise of the European press, and M. Yuspovych was awarded special diplomas by German and Austrian critics (2001, 2002). He presented the world classical music, Ukrainian opera and symphony music on the most prestigious European stages: Philharmonie Berlin, Philharmonie Munich, Gewandhaus Leipzig, Tonhalle Zurich, Beethovenhalle Bonn, Alte Oper Frankfurt, Tivoli Kopenhagen, Mariinsky Theater (St. Petersburg). In 1992, he staged concert version of the opera «Alcide» by D. Bortniansky in Lviv and for the first time in Ukraine. In 2014 he staged theatrical original version of the cantata-symphony «Caucasus» by S. Liudkevych. He is the author of three collections of poetry and essay books.



МІХАЕЛЬ ШТУРМ
режисер-постановник

MICHAEL STURM
stage director

Родом із північної Німеччини, зростав у Гамбурзі. Вивчав оперну режисуру у Гьотца Фрідріха в Університеті музики та виконавського мистецтва Гамбурга. Вдосконалював свої вміння у співпраці з Гаррі Купфером, Рут Берґгауз та Ахімом Фреєром, якого він зустрів у 1992 році, будучи учасником сценічних студій в «Баугаус Дессау». З того часу заявив про себе як режисер, драматург та письменник.

Драматург Міхаель Штурм працював в м. Ульм над постановкою опери Д. Ліґеті «Le Grand Macabre», його тексти як письменника долучені до спільного колажу під назвою «Götzendämmerung oder Selbstgespräche eines Irren» для театру «Вольф-Феррарі» в м. Оттобрунн. Працював режисером у державних театрах в Касселі та Саарбрюккені, державній опері Гамбурга, театрах Лінца, Бремена та Дессау.

Своїми найважливішими роботами Міхаель Штурм вважає постановку «Проданої нареченої» (1995) в колишньому концентраційному таборі Терезієнштадт, «Брундібар» (1999) для Віденської камерної опери, «Фіделіо» (2007) в Тірані, Албанія, і світову прем'єру «Gegen die Wand (Головою об стіну)» у театрі Бремена, постановка якої була номінована на Європейську відзнаку толерантності.

Він ставив «Лоєнґріна» у Саарбрюккені й Люксембурзі з диригентом Костянтином Трінксом. Також із великим успіхом була сприйнята постановка режисера опери Ф. Чілеа «Адріана Лекуввер» для телеканалу MEZZO. Разом із Йіржі Белоглавеком був режисером опери В. А. Моцарта «Так чинять усі» для Національного театру Праги.

Останнім часом регулярно співпрацює із Театром м. Фрайбург. Тут він виступив режисером опер «Набукко» та «Сицилійська вечірня» Дж. Верді, «Gegen die Wand (Головою об стіну)» Л. Фоллмера.

З 2007 по 2010 рр. Міхаель Штурм був режисером «Oper Schloss Laubach» (літньої академії для талановитих молодих оперних співаків у замку в м. Лаубах). Він давав численні майстер-класи у США в університетах Нью-Йорка, Західної Вірджинії та Алабами, а також постійно співпрацює із Міжнародним інститутом виконавства та мистецтв (ІРАІ).

2017 року Міхаель Штурм виступив із величезним успіхом на Міжнародному оперному фестивалі у Фексфордї з шедевром Якопо Фороні «Маргарита». Наступною його роботою було перша постановка після Другої світової війни на польській сцені опери «Нюрнберзькі майстерзінґери» Р. Ваґнера в Великому театрі Познані.

Michael Sturm was born in Northern Germany and grew up in Hamburg. He studied opera directing under the supervision of Götz Friedrich at Hamburg University of Music and Theatre. He improved his skills in cooperation with Harry Kupfer, Ruth Berghaus and Achim Freyer, whom he met in 1992 as a participant of art studies at Bauhaus Dessau. Since then, he has been a director, playwright and writer.

As a playwright Michael Sturm worked in Ulm on the production of G. Ligeti's opera «Le Grand Macabre», his texts were added to a common collage called «Götzendämmerung oder Selbstgespräche eines Irren» for the Wolf-Ferrari theater in Ottobrunn. He worked as a director at the state theaters of Kassel and Saarbrücken, at Hamburg State Opera and at the theaters of Linz, Bremen and Dessau.

Michael Sturm considers that his most important works are: the production of «The Bartered Bride» (1995) that was performed in the former concentration camp Theresienstadt; «Brundibár» (1999) for Vienna Chamber Opera; «Fidelio» (2007) in Tirana, Albania; and the world premiere of «Gegen die Wand («Head-On»)» at Bremen Theater, this production was nominated for the European Medal of Tolerance.

Michael Sturm staged «Lohengrin» in Saarbrücken and Luxembourg together with the conductor Constantin Trinks. The production of the opera «Adriana Lecouvreur» by F. Cilea, staged for the MEZZO channel enjoyed considerable success. Together with Jiří Bělohlávek, he directed the opera of W. A. Mozart «Cosi fan tutte» for the National Theater of Prague.

Michael Sturm often cooperates with Freiburg Theater. There he staged operas «Nabucco» and «I vespri siciliani» by G. Verdi and «Gegen die Wand» by L. Follmer.

Michael Sturm was a director of «Oper Schloss Laubach» (the summer academy for talented young opera singers at the castle of Laubach) from 2007 to 2010. He gave numerous master classes in the United States at the universities of New York, West Virginia, and Alabama, and also he cooperated with the International Performing Arts Institute (IPAI).

In 2017, Michael Sturm presented the masterpiece of Jacopo Foroni «Margherita» at the International Opera Festival in Fairfax with a great success. His next work was the production of the opera «Die Meistersinger von Nürnberg» by R. Wagner at Poznan Grand Theatre, staged for the first time after the Second World War.



МАТТІАС ЕНГЕЛЬМАН

режисер,
художник-постановник
і дизайнер костюмів

MATTHIAS ENGELMANN

co-director, set
and costume designer

Маттіас Енгельман народився і зростав у Відні, Австрія. Вивчав німецьку літературу в Університеті Відня, а також мистецтво та живопис — на майстер-класах австрійської художниці Хельґи Філіпп в Університеті прикладних мистецтв.

В 1999 році він переходить на навчання до Віденської академії мистецтв, де вивчає сценографію та дизайн костюмів на майстер-класах австрійського сценічного дизайнера Еріха Вондера, працюючи його асистентом в оперних театрах Цюриха, Штутгарта та на Зальцбурзькому та Байройтському фестивалях.

Мешкаючи з 2003 року в Гамбурзі, Маттіас Енгельман спочатку працював у «Thalia-Theater», а згодом вивчав оперну режисуру в Університеті музики і драми. Впродовж цього часу він співпрацював із кількома театрами та оперними режисерами, зокрема із Петером Конвічним, Стефаном Гергаймом, Калікстом Бістом, Крістофом Нелем та був асистентом Франца Віттенбрінка, Андреаса Кріґенбурґа та Крістофа Лоя. Найбільш важливою та творчою була його співпраця з німецьким театральним режисером Петером Цадеком над його двома останніми постановками (перед смертю в 2009 році).

Маттіас Енгельман завершив студії в Університеті музики і драми постановкою ораторії Генделя «Тріумф часу та правди» (Il Trionfo del Tempo e del Disinganno) на сцені Гамбурзької державної опери, яка отримала високу оцінку. Він отримав відзнаку «Masterclass» Університету мистецтв Відня у 2001 році і був лауреатом премій «European Opera Directing Award» (EOP) у 2008 та «the ring.award11» оперного театру Грца та Комічної опери Берліна у 2011 році.

Він здійснював режисуру і/або сценографію та дизайн костюмів комедії Шекспіра «Сон у літню ніч», п'єс Сондґайма «Маленька нічна музика», Мюллера «Квартет», оперети Оффенбаха «Вечірній вітер» (Гамбург), опер Бетовена «Фіделіо» (Тірана), Верді «Ернані» (Оломоуц), Ваґнера «Нюрнберзькі майстерзінґери» (Познань), Гуно «Фауст» (Кайзерслаутерн).

Окрім роботи режисера, сценографа та дизайнера костюмів, Маттіас провадить дослідження для його Ph.D (ступеня доктора філософії) за післядипломною навчальною програмою «Психоаналітичні культурні студії» в Міжнародному психоаналітичному університеті (IPU) Берліна.

Matthias Engelmann was born in Vienna, Austria. He studied German literature at the University of Vienna. He also attended art and painting master classes conducted by the Austrian artist Helga Philippe at the University of Applied Arts.

In 1999, he entered Vienna Academy of Fine Arts, where he studied set and costume design under the supervision of Austrian set designer Erich Wonder, working as his assistant at the opera houses in Zurich, Stuttgart and at Salzburg and Bayreuth festivals.

Since 2003 Matthias Engelmann has lived in Hamburg. There he worked at Thalia Theater, and later studied opera stage directing at the University of Music and Drama. During this time he cooperated with several theaters and opera directors: Peter Konwitschny, Stefan Herheim, Christoph Nel and assisted Franz Wittenbrink and Andreas Kriegenburga. His cooperation with late German theatre director Peter Zadek was the most important and creative.

Matthias Engelmann completed his studies at the University of Music and Drama with the production of Handel's oratorio "Il Trionfo del Tempo e del Disinganno" on the stage of Hamburg State Opera and the production was highly appreciated. He received the "Masterclass" award of the University of the Arts in Vienna in 2001, and was the winner of the European Opera Directing Prize (EOP) in 2008, and received Ring Award11 of Graz Opera House and Komische Oper Berlin in 2011.

He was a director or set designer as well as costume designer of the production of Shakespeare's comedy "A Midsummer Night's Dream", Sondheim's play "A Little Night Music", Muller's "Quartet", Offenbach's "Vent du soir" (Hamburg), operas of Beethoven "Fidelio" (Tirana), Verdi "Ernani" (Olomouc), Wagner "Die Meistersinger von Nürnberg" (Poznan), Gounod "Faust" (Kaiserslautern).

Apart from directing, set and costume designing, Matthias Engelmann carries out research for his Ph.D. according to the post-graduate curriculum "Psychoanalytic Cultural Studies" at the International Psychoanalytic University



ВАСИЛЬ КОВАЛЬ

хормейстер-постановник

VASYL KOVAL

chorus master

Головний хормейстер Львівської національної опери, лауреат всеукраїнського конкурсу. Закінчив Дрогобицьке музичне училище імені Василя Барвінського (факультет хорового диригування, 1998 р.), Львівську національну музичну академію імені Миколи Лисенка (факультет хорового диригування, 2003 р.), аспірантуру, а також факультет оперно-симфонічного диригування цього навчального закладу (2008 р.). Стажувався як диригент-хормейстер у Великому театрі опери та балету Білорусі (м. Мінськ).

Хормейстер-постановник вистав «Страшний двір» С. Монюшка, «Бал-маскарад» Дж. Верді, «Сільська честь» П. Масканьї, «Карміна Бурана» К. Орфа, «Любовний напій» і «Дон Паскуале» Г. Доницетті, «Весела вдова» Ф. Легара, «Чарівна флейта» і «Дон Жуан» В. А. Моцарта, «Наталка Полтавка» М. Лисенка, «Коли цвіте папороть» Є. Станковича та ін. Готував постановку «Аїди» Дж. Верді у «Новому театрі» (м. Чаньша, Китай). Працює диригентом в оперній студії Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка. Разом із хором театру брав участь у міжнародних музичних фестивалях у Польщі, Люксембурзі, Франції, Італії, Німеччині, Швейцарії та ін.

У Львівській Національній Опері диригував виставами «Травіата» й «Аїда» Дж. Верді, «Любовний напій» Г. Доницетті, «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, «Реквієм» Дж. Верді і «Карміна Бурана» К. Орфа.

Vasyl Koval is a chief chorus master of Lviv National Opera and a winner of Ukrainian contest. He graduated from Drohobych Music School named after V. Barvinskyi (choral and conducting department, 1998), Lviv National Music Academy named after M. Lysenko (2003) and completed postgraduate studies in the same higher educational establishment. He underwent a training course as conductor and chorus master at the National Academic Grand Opera and Ballet Theatre of the Republic of Belarus (Minsk).

He was the chorus master of the following performances: "The Haunted Manor" by S. Moniuszko, "Un Ballo in Maschera" by G. Verdi, "Cavalleria rusticana" by P. Mascagni, "Carmina Burana" by C. Orf, "L'elisir d'amore" and "Don Pascquale" by G. Donizetti, "Merry Widow" by F. Lehar, "Die Zauberflote" and "Don Giovanni" by W. A. Mozart, "Natalka Poltavka" by M. Lysenko, "When the Fern Blooms" by Ye. Stankovych etc. He assisted in the production of "Aida" by G. Verdi at Changsha Theatre (China). Vasyl Koval is a conductor of the opera studio of Lviv National Music Academy named after M. Lysenko. He toured in Poland, Switzerland and Luxembourg.



ЙОГАННЕС КЬОЛЕР
хормейстер-консультант

JOHANNES KÖHLER
assistant chorus master

Народився 1988 року у м. Шверін на півночі Німеччини. Ще учнем він був учасником Хору хлопчиків при церкві св. Томи (Thomanerchor Leipzig) у Лейпцизі. Кьолер вивчав диригування у Вищій школі музики Ф. Ліста у Веймарі. Згодом працював хормейстером у театрах міст Кайзерслаутерн та Дармштадт. Будучи студентом, співпрацював на одному із концертів із Молодіжним хором Саксонії, також – із Симфонічним оркестром радіо Лейпцига. Це відбулося у 2014 році, на концерті лауреатів конкурсу, на якому Йоганнес Кьолер здобув 3 премію. На теперішній час диригент співпрацює із різноманітними проектами.

Johannes Köhler was born in 1988 in Schwerin, in Northern Germany. As a student, he sung in boys' choir of St. Tomas church (Thomanerchor Leipzig) in Leipzig. Köhler studied conducting at F. List High School of Music in Weimar. Later he worked as a chorus master in the theaters of Kaiserslautern and Darmstadt. Being a student, he cooperated with the Saxony Youth Choir on one of the concerts, and also with the Radio Symphony Orchestra of Leipzig. It was in 2014 at the concert of the winners, where Johannes Köhler won the 3rd prize. Now the conductor participates in different projects.

ВИКОНАВЦІ

Лоенгрін



Lohengrin

РОМАН КОРЕНЦВІТ / ROMAN KORENTSVIT

З 2013 року – соліст Львівської національної опери, тенор, лауреат міжнародного конкурсу. Закінчив Одеську державну консерваторію (2003 р.). Працював солістом в Одеському та Петрозаводському, Астраханському (Росія) оперних театрах, був запрошеним солістом оперних театрів Єкатеринбурга та Саратова (Росія). Брав участь у фестивалях Шаляпінського музичного товариства (Москва). У 2011 р. виступив у партії Радамеса («Аїда» Дж. Верді) в Маріїнському театрі Санкт-Петербурга.

У репертуарі – більше 20-и партій для драматичного тенора. Серед них: Манріко, Радамес, Річард, Герцог («Трубадур», «Аїда», «Бал-маскарад», «Ріголетто» Дж. Верді); Каварадоссі, Пінкертон, Калаф («Тоска», «Мадам Баттерфляй», «Турандот» Дж. Пуччіні); Хозе («Кармен» Ж. Бізе); Герман («Пікова дама» П. Чайковського); Турідду («Сільська честь» П. Масканьї) та ін. Гастролював у Німеччині, Великій Британії, Франції, Іспанії, Люксембурзі, Італії, Тунісі, Марокко, Мексиці та ін.

Roman Korentsvit is a soloist of Lviv National Opera (since 2013), winner of the international competitions. He graduated from Odesa State Conservatory in 2003. He was a soloist of the opera theaters of Odesa, Petrozavodsk and Astrakhan (Russia), and he was a guest soloist of the opera theaters of Yekaterinburg and Saratov (Russia). Roman Korentsvit took part in the festivals of Chaliapin Music Society (Moscow). He played part of Radames ("Aida" by G. Verdi) at Mariinsky Theater (St. Petersburg) in 2011. His repertoire includes more than 20 dramatic tenor parts: Manrico, Radames, Riccardo, Duke of Mantova ("Il Trovatore", "Aida", "Un Ballo in Maschera", "Rigoletto" by G. Verdi); Cavaradossi, Pinkerton, Calaf ("Tosca", "Madama Butterfly", "Turandot" by G. Puccini); Jose ("Carmen" by G. Bizet); Hermann ("The Queen of Spades" by P. Tchaikovsky); Turiddu ("Cavalleria rusticana" by P. Mascagni) and others.

He has toured in Germany, Great Britain, France, Spain, Luxemburg, Italy, Tunisia, Morocco, Mexico etc.

Лоенгрін



Lohengrin

ЮРІЙ МІНЧУН / YURI MINCHUN

Тенор, соліст Дніпровського органного залу. Закінчив Дніпровське музичне училище імені М. Глінки (1995 р.) та Київську національну музичну академію імені П. Чайковського (2004 р.). Працював солістом Дніпровської обласної філармонії, викладачем Дніпровського музичного училища імені М. Глінки, запрошеним солістом Дніпровського академічного театру опери та балету.

У репертуарі співака до десятка оперних партій, серед яких – Радамес, Манріко («Аїда», «Трубадур» Дж. Верді); Каніо («Паяци» Р. Леокавалло); Каварадоссі, Калаф («Тоска», «Турандот» Дж. Пуччіні). Полліон («Норма» В. Белліні) та ін. Виступав у багатьох містах України, а також у Росії і на Сицилії.

Yurii Minchun is a soloist of Dnipro Organ Hall. He graduated from Dnipropetrovsk Music College named after M. Glinka (1995) and P. Tchaikovsky Kyiv National Music Academy (2004). He was a soloist at Dnipro Philharmonic and a teacher at Dnipropetrovsk Music College named after M. Glinka. Yurii Minchun was a guest soloist at Dnipropetrovsk Academic Opera and Ballet Theater.

His repertoire includes many parts: Radames, Manrico ("Aida", "Il trovatore" by G. Verdi); Canio ("Pagliacci" by R. Lecoavallo); Cavaradossi, Calaf ("Tosca", "Turandot" by G. Puccini). Pollione ("Norma" by V. Bellini) and other.

Yurii Minchun has toured in many cities of Ukraine, as well as in Russia and Italy.

Ельза



Elsa

ОЛЕСЯ БУБЕЛА / OLESIA BUBELA

Провідна солістка Львівської національної опери, лауреат міжнародних конкурсів, сопрано. Закінчила Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка (2009 р.), була солісткою оперної студії цього вищого навчального закладу. В репертуарі співачки партії Леонори («Трубадур» Дж. Верді), Земфіри («Алеко» С. Рахманінова), Розалінди («Летюча миша» Й. Штрауса), Одарки («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського), Ельзи («Лоенґрін» Р. Ваґнера), Донни Анни («Дон Жуан» В. А. Моцарта). Успішно концертує в Україні та за кордоном. Виступала в Угорщині, Польщі, Чехії, Італії, Болгарії.

Olesia Bubela (soprano) is a leading soloist of Lviv National Opera, laureate of international contests. She graduated from Lviv National Music Academy named after M. Lysenko (2009) and she was a soloist of the opera studio. The repertoire of the singer includes many parts: Leonora ("Il trovatore" by G. Verdi), Zemfira ("Aleko" S. Rachmaninoff), Rosalinde ("Die Fledermaus" by J. Strauss), Odarka ("Zaporozhets za Dunayem (Cossacks in Exile)" by S. Hulak-Artemovsky), Elsa ("Lohengrin" by R. Wagner), Donna Anna ("Don Giovanni" by W. A. Mozart). Olesia Bubela had successful concerts in Ukraine and abroad. She has toured in Hungary, Poland, Czech Republic, Italy, and Bulgaria.

Ельза



Elsa

АЛЛА РОДИНА / ALLA RODINA

Сопрано, лауреат міжнародних конкурсів. Навчалася в Київській та Одеській музичних академіях. На початку сольної кар'єри працювала в Одеській обласній філармонії. У Національній опері України дебютувала в 2004 р. Успішно виступала на престижних сценах Західної Європи як учасник багатьох міжнародних музичних фестивалів.

У її репертуарі – більше десятка провідних партій: Віолетта («Травіата» Дж. Верді); Лючія ді Ламмермур («Лючія ді Ламмермур» Г. Доницетті); Марфа («Царева наречена» М. Римсько-Корсакова); Люсі («Телефон» К. Менотті); Мікаела («Кармен» Ж. Бізе) та ін. Гастролювала у Франції, Болгарії, Росії, Польщі та ін.

Alla Rodina (soprano, winner of international competitions) studied at Kyiv and Odesa Music Academies. She started her artistic career at Odesa Regional Philharmonic. She debuted in the National Opera of Ukraine in 2004. Alla Rodina has successfully performed at prestigious stages of Western Europe as a participant of international music festivals.

Her repertoire includes many leading soprano parts: Violetta ("Traviata" by G. Verdi); Lucia di Lammermoor ("Lucia di Lammermoor" by G. Donizetti); Marfa ("The Tsar's Bride" by M. Rimsky-Korsakov); Lucy ("The Telephone, or L'Amour à trois" by G. K. Menotti); Mikaela ("Carmen" by G. Bizet) and others. Alla Rodina has toured in France, Bulgaria, Russia, Poland etc.

Ельза



Elsa

СОФІЯ СОЛОВІЙ / SOFIIA SOLOVII

Лауреат міжнародних конкурсів, сопрано. Навчалася у Львівській національній музичній академії імені М. Лисенка та в Академії оперного мистецтва в Озімо (Італія). Стажувалася на майстер-класах в В. Маттеуці, Д. Джельметті, К. Дездері. Здобула перемоги на чотирнадцяти міжнародних конкурсах в Італії, Канаді та інших країнах. Її репертуар нараховує більше двадцяти партій в операх В. А. Моцарта, Дж. Россіні, Л. Керубіні, Дж. Верді, Дж. Пуччіні, Р. Штрауса та ін. Співачка має великий концертний репертуар у вокально-симфонічних полотнах Дж. Перголезі, Л. Боккеріні, Й. Брамса, Г.Форе та ін. Співає польською, чеською, італійською, німецькою, французькою мовами. Виступала на престижних сценах у багатьох містах Італії та Австрії, в Греції, Люксембурзі, Японії, Чилі, Південній Кореї, Швейцарії, Німеччині, Бельгії, Іспанії.

Sofia Solovii is a winner of international contests. She studied at Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko and at the Academy of Opera Arts in Osimo (Italy). Sofia Solovii attended master classes of R. Kabaivanska, V. Matteuci, G. Gelmetti, and C. Desderi. Sofia Solovii won fourteen international contests in Italy, Canada and other countries. Her repertoire includes more than twenty soprano parts in operas of W. A. Mozart, G. Rossini, L. Cherubini, G. Verdi, G. Puccini, R. Strauss etc. The soloist is highly experienced in solo performances in vocal and symphonic compositions of G. Pergolesi, L. Boccherini, J. Brahms, G. Faure etc. She performs in Polish, Czech, Italian, German and French languages. Sofia Solovii has performed in opera theatres of Italy, Greece, Luxembourg, Japan, Chile, South Africa, South Korea, Switzerland, Germany, Belgium and Spain.

Генріх Птахов



King Henry the Fowler

РОЛАНД МАРЧУК / ROLAND MARCHUK

Соліст Львівської національної опери із 2002 р., бас. Закінчив Львівське державне музичне училище імені М. Шашкевича (відділ фортепіано, 1997 р.), Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка (факультет вокалу – 2005 р., диригування – 2010 р., фортепіано – 2012 р., аспірантуру – 2014 р.). У репертуарі артиста до двох десятків партій, серед яких – Рене, Бертран («Іоланта» П. Чайковського); Феррандо, Фараон («Трубадур», «Аїда» Дж. Верді); Альціндор, Бенуа («Богема» Дж. Пуччіні), Сколуба («Страшний двір» С. Монюшка); Зарастро, Командор («Чарівна флейта», «Дон Жуан» В. А. Моцарта). Виступає як соліст, так і диригент. Разом із Театром гастролював у Франції, Швейцарії, Німеччині, Польщі, Австрії, Катарі.

Roland Marchuk(bass)is a soloist of Lviv National Opera. He graduated from Lviv State Music College named after M. Shashkevych (Piano Department, 1997) and Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko (vocal department, 2005, conducting department, 2010, piano department, 2012, postgraduate studies, 2014). His repertoire includes more than 20 parts, among which: Rene, Bertrand (“Iolanta” by P. Tchaikovsky); Ferrando, Pharaoh (“Il trovatore”, “Aida” by G. Verdi); Alcindoro, Benoit (“La Boheme”, G. Puccini), Skoluba (“The Haunted Manor” by S. Moniuszko); Sarastro, Il Commendatore (“The Magic Flute”, “Don Giovanni” by W. A. Mozart). In Lviv Opera Roland Marchuk is a soloist and a conductor.

Генріх Птахолов



King Henry the Fowler

АНДРІЙ МАСЛАКОВ / ANDRII MASLAKOV

Провідний соліст Національної опери України імені Т.Шевченка (з 2009 р.), бас, лауреат міжнародного конкурсу. Закінчив Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова (музично-педагогічний факультет, класи фортепіано і диригування, 2001 р.); Вищу школу музики (Нюрнберг, Німеччина) і аспірантуру цього навчального закладу (2009 р.).

У репертуарі співака більше двадцяти партій, які виконує на сцені рідного театру і на гостьових виступах за кордоном: Мефістофель («Фауст» Ш. Гуно); Алеко («Алеко» С. Рахманінова); Ескамільйо («Кармен» Ж. Бізе); Дулькамара, Малатеста («Любовний напій», «Дон Паскуале» Г. Доницетті); Скарпіа, Марсель («Тоска», «Богема» Дж. Пуччіні); Голландець («Летючий голландець» Р. Ваґнера); Каспар, Відлюдник («Чарівний стрілець» К. М. фон Вебера) та ін.

Співав у театрах багатьох міст Німеччини, Росії, Бельгії, Словенії, Куби та в інших країнах світу під орудою відомих диригентів.

Andrii Maslakov (bass) is a leading soloist of the National Opera of Ukraine (since 2009), winner of the international competition. He graduated from the National Pedagogical University named after M. Dragomanov (music-pedagogical faculty, piano and conducting classes, 2001); Higher School of Music (Nuremberg, Germany) and undertook post-graduate studies at the same establishment (2009).

His repertoire includes more than twenty parts which he plays in Ukraine and abroad: Mephistopheles ("Faust" by C. Gounod); Aleko ("Aleko" S. Rachmaninoff); Escamillo ("Carmen" by G. Bizet); Dr Dulcamara, Malatesta ("L'elisir d'amore", "Don Pasquale" by G. Donizetti); Scarpia, Marcello ("Tosca", "La Boheme", G. Puccini); the Dutchman ("Der fliegende Holländer" by R. Wagner); Caspar, Hermit ("Der Freischütz" by C. M. von Weber) and others.

He has performed in the theaters of Germany, Russia, Belgium, Slovenia, Cuba and other countries of the world together with the well-known conductors. His stage partners were prominent contemporary singers. He performs in many concerts and has records on the radio.

Генріх Птахолов



King Henry the Fowler

ЮРІЙ ТРИЦЕЦЬКИЙ / YURIY TRYTSETSKYI

Провідний соліст Львівської національної опери (із 1992 р.), заслужений артист України, бас. Закінчив Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка (1985 р.) і Музичну академію імені Гнесіних (Москва, 1991 р.). Працював провідним солістом у Челябінському державному театрі опери та балету імені М. Глінки (1987-1992 рр.). В театрі виконує всі басові партії в операх поточного репертуару. Його творчий багаж – понад 40 партій. Акторське мистецтво перевтілення дозволяє йому створювати різнопланові образи, серед яких: Захарія, Рамфіс, Цар Єгипту («Набукко», «Аїда» Дж. Верді); Дулькамара («Любовний напій» Г. Доницетті); Колен («Богема» Дж. Пуччіні); Базіліо («Севільський цирульник» Дж. Россіні); Бартоло, Зарастро, Командор («Весілля Фіґаро», «Чарівна флейта», «Дон Жуан» В. А. Моцарта); Збігнєв («Страшний двір» С. Монюшка) та ін. Виступав у Франції, Німеччині, Австрії, Італії, Нідерландах, Данії, Бельгії, Польщі, Росії, Лівані.

Yuriy Trytsetskyi (bass) is a leading soloist of Lviv National Opera (since 1992), Honored Artist of Ukraine. He graduated from Lviv National Music Academy named after M. Lysenko (1985) and Gnessin Russian Academy of Music (Moscow, 1991). He worked as a leading soloist at Chelyabinsk State Opera and Ballet Theater named after M. Glinka (1987-1992). He plays all bass parts in the operas of the current repertoire. His repertoire includes more than 40 parts: Zaccaria, Ramfis, Pharaoh ("Nabucco", "Aida" by G. Verdi); Dr Dulcamara ("L'elisir d'amore" by G. Donizetti); Colline ("La Boheme" by G. Puccini); Basilio ("The Barber of Seville" by G. Rossini); Bartolo, Sarastro, Il Commendatore ("The Marriage of Figaro", "The Magic Flute", "Don Giovanni" by W. A. Mozart); Zbigniew ("The Haunted Manor" S. Moniuszko) and others. He has toured in France, Germany, Austria, Italy, the Netherlands, Denmark, Belgium, Poland, Russia, and Lebanon.

Фрідріх Тельрамунд



Friedrich of Telramund

ВІТАЛІЙ ЗАГОРБЕНСЬКИЙ / VITALII ZAHORBENSKYI

Соліст Львівської національної опери (з 2004 р.), баритон, лауреат міжнародного конкурсу. Закінчив Дрогобицьке музичне училище імені Василя Барвінського (1994 р.), Дрогобицький державний педагогічний інститут та його магістратуру (2001 р.), Львівську національну музичну академію ім. М. Лисенка та аспірантуру цього навчального закладу (2006 р.). У репертуарі артиста більше 30 партій баритонового репертуару, які він виконує на сцені рідного театру. Найважливіші з них: Белькоре («Любовний напій» Г. Доницетті); Фіґаро («Севільський цирульник» Дж. Россіні), Роберт («Іоланта» П. Чайковського); Жорж Жермон («Травіата» Дж. Верді); Мацей («Страшний двір» С. Монюшка); Альфіо («Сільська честь» П. Масканьї). Разом із колективом театру виступав у Франції, Швейцарії, Німеччині, Польщі, Австрії, Катарі.

Vitalii Zahorbenskyi (baritone) is a soloist of Lviv National Opera (since 2004), winner of the international competitions. He graduated from Drohobych Music College named after Vasyl Barvinskyi (1994), Drohobych State Pedagogical Institute (Master Degree, 2001), Lviv National Music Academy (post-graduate studies, 2006). His repertoire includes more than 30 baritone parts, for example: Belcore ("L'elisir d'amore" by G. Donizetti); Figaro ("The Barber of Seville" by G. Rossini), Robert ("Iolanta" by P. Tchaikovsky); Giorgio Germont ("Traviata" by G. Verdi); Maciej ("The Haunted Manor" S. Moniuszko); Alfio ("Cavalleria rusticana" by P. Mascagni). Vitalii Zahorbenskyi has toured with the company of Lviv Opera in France, Switzerland, Germany, Poland, Austria and Qatar.

Фрідріх Тельрамунд



Friedrich of Telramund

СТЕПАН ДРОБІТ / STEPAN DROBIT

Соліст та художній керівник Академічного ансамблю пісні й танцю «Козаки Поділля» Хмельницької обласної державної філармонії, баритон. Закінчив факультет культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка (2009 р.), стажувався в Європейській академії вокального мистецтва (м. Битом, Польща, 2013 р.). В його репертуарі більше десятка партій баритонового репертуару: Скарпія («Тоска» Дж. Пуччіні); Жорж Жермон, Набукко, Родріґо («Травіата», «Набукко», «Дон Карлос» Дж. Верді); Папаґено, Антоніо («Чарівна флейта», «Весілля Фіґаро» В. А. Моцарта); Баритон («Карміна Бурана» К. Орфа); Михайло Гурман («Украдене щастя» Ю. Мейтуса); Гнат, Богдан Хмельницький («Назар Стодоля», «Богдан Хмельницький» К. Данькевича); Султан («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського) та ін. Виступав як запрошений соліст у Польщі, Німеччині, Швейцарії.

Stepan Drobot (baritone) is a soloist and artistic director of the Song and Dance Academic ensemble "Cossacks of Podilia" of the Khmelnytsky regional state philharmonic society. He graduated from the Faculty of Culture and Arts of Lviv Ivan Franko National University (2009) and underwent training at the European Academy of Vocal Arts (Bytom, Poland, 2013). His repertoire includes many complicated baritone parts: Scarpia ("Tosca" by G. Puccini); Giorgio Germont, Nabucco, Rodrigo (Traviata", "Nabucco", "Don Carlos" by G. Verdi); Papageno, Antonio ("The Magic Flute", "The Marriage of Figaro" by W. A. Mozart); Baritone ("Carmina Burana" by C. Orf); Mykhailo Hurman ("Stolen Happiness" by Yu. Meitus); Hnat, Bohdan Khmelnytsky ("Nazar Stodolya", "Bohdan Khmelnytsky" by K. Dankevych); Sultan ("Zaporozhets za Dunayem (Cossacks in Exile)" by S. Gulak-Artemovskiy) and others. Stepan Drobot has performed as a guest soloist in Poland, Germany, and Switzerland.

Ортруда



Ortrud

СВІТЛАНА МАМЧУР / SVITLANA MAMCHUR

Провідна солістка Львівської національної опери (з 1990 р.), народна артистка України. Закінчила Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка (1992 р.). Виконує головні партії драматичного сопрано у виставах поточного театраль-ного репертуару. Це понад двадцять партій, серед яких: То-ска, Чіо-Чіо-сан («Тоска», «Мадам Баттерфляй» Дж. Пуччіні); Леонора, Аїда, Абігаїль, Амелія («Трубадур», «Аїда», «На-букко», «Бал-маскарад» Дж. Верді); Ядвіґа («Страшний двір» С. Монюшка); Сантуцца «Сільська честь» П. Масканьї); Недда («Паяци» Р. Леонкавалло) та ін. Гастролювала в Іспанії, Німеч-чині, Італії, Польщі, Люксембурзі, Бельгії, Голландії. Виступала в Римі у відповідь на візит Папи Римського Івана Павла II до Львова (в кантаті О. Козаренка «Страсті Господа нашого Ісуса Христа»). Бере участь у добродійних концертах перед україн-ськими воїнами на сході країни.

Svitlana Mamchur is a leading soloist of Lviv National Opera (since 1990), People's Artist of Ukraine. She graduated from Lviv National Music Academy named after M. Lysenko (1992). She plays the leading parts of the dramatic soprano in the performances of the current opera repertoire: Tosca, Chio Chio San ("Tosca", "Madama Butterfly" G. Puccini); Leonora, Aida, Abigail, Amelia ("Il trovatore", "Aida", "Nabucco", "Un ballo in maschera" by G. Verdi); Jadwiga ("The Haunted Manor" by S. Moniuszko); Santuzza "Cavalleria rusticana" by P. Mascagni); Nedda ("Pagliacci" by R. Leoncavallo) and others. She has toured in Spain, Germany, Italy, Poland, Luxembourg, Belgium, and Holland. Svitlana Mamchur performed in Rome in response to the visit of Pope John Paul II to Lviv (in the cantata of O. Kozarenko "Passion of Our Lord Jesus Christ"). She is awarded medals for participating in charity concerts for Ukrainian soldiers in the Eastern Ukraine.

Ортруда



Ortrud

МАРІЯ БЕРЕЗОВСЬКА / MARIIA BEREZOVSKA

Солістка Національної опери України імені Т. Шевченка (з 2011 р.), мецо-сопрано, лауреат міжнародних конкурсів. Закінчила Одеську державну консерваторію імені А. Неж-данової (2000 р.) та магістратуру цього навчального закла-ду (2011 р.), а також «Academia d'arte lirica» (Анкона, Італія). На початку творчої кар'єри працювала солісткою Одеської обласної філармонії. В Національній опері України виконує партії мецо-сопранового репертуару: Амнеріс, Азучена, Ульріка, Еболі («Аїда», «Трубадур», «Бал-маскарад», «Дон Карлос» Дж. Верді); Любаша («Царева наречена» М. Рим-ського-Корсакова), Кончаківна («Князь Ігор» О. Бородіна); Сузукі («Мадам Баттерфляй» Дж. Пуччіні); Лючія («Сільська честь» П. Масканьї); Ольга, Графиня, Поліна («Євгеній Оне-гін», «Пікова дама» П. Чайковського); Одарка («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського); Марина Мнішек, Шин-карка («Борис Годунов» М. Мусоргського) та ін. Гастролюва-ла в Австрії, Італії, Греції, Англії, Франції, Польщі, Великобри-танії, США та ін.

Mariia Berezovska (mezzo-soprano) is a soloist of the National Opera of Ukraine (since 2011), winner of international competitions. She graduated from Odesa State Conservatory named after A. Nezhdanova (2000) and received master degree in 2011. She also studied at Academia d'arte lirica (Ancona, Italy). Mariia Berezovska began her career at Odesa Regional Philharmonic. In the National Opera of Ukraine she performed complicated mezzo-soprano parts of: Amneris, Azucena, Ulrica, Eboli ("Aida", "Il Trovatore", "Un ballo in maschera", "Don Carlos" by G. Verdi); Lyubasha ("The Tsar's bride" by N. Rimsky-Korsakov), Konchakovna ("Prince Igor" by A. Borodin); Suzuki ("Madama Butterfly" by G. Puccini); Lucia ("Cavalleria rusticana" by P. Mascagni); Olga, Countess, Polina ("Eugene Onegin", "The Queen of Spades" by P. Tchaikovsky); Odarka ("Zaporozhets za Dunayem ("Cossacks in Exile" by S. Gulak-Artemovsky); Marina Mniszech, The Innkeeper ("Boris Godunov", M. Mussorgsky) and others. Mariia Berezovska has toured in Austria, Italy, Greece, France, Poland, UK, USA, etc.

Ортруда



Ortrud

ЛЮДМИЛА САВЧУК / LIUDMYLA SAVCHUK

Провідна солістка Львівської національної опери (з 1994 р.), народна артистка України, сопрано. Закінчила Київську національну музичну академію імені П. Чайковського (1994 р.). Брала участь у багатьох музичних фестивалях, зокрема: Gaude Mater (Ченстохова, Польща), Viva il Canto (Цешин, Польща). Стипендіат Вагнерівського товариства і Вагнерівського фестивалю (Байройт, Німеччина). Фірма «Да Саро» (Австрія) відзначила співачку визнанням «За високе досягнення в рамках «Набукко»-турне, в якому вона співала із баритоном Франко Джовані. Репертуар артистки нараховує два десятки партій, серед яких: Абігаїль, Аїда, Леонора, Дездемона («Набукко», «Аїда», «Трубадур», «Отелло» Дж. Верді); Мімі, Тоска, Турандот («Богема», «Тоска», «Турандот» Дж. Пуччіні); Сантуцца («Сільська честь» П. Масканьї), Анна («Украдене щастя» Ю. Мейтуса). Гастролювала у Німеччині, Польщі, Чехії, Швейцарії, Словаччині, Іспанії, Франції, Австрії.

Liudmyla Savchuk (soprano) is a leading soloist of Lviv National Opera since 1994, People's Artist of Ukraine. She graduated from Kyiv National Music Academy named after P. Tchaikovsky (1994) and since then she has participated in different music festivals, such as: Gaude Mater (Częstochowa, Poland), Viva il Canto (Cieszyn, Poland) etc. Liudmyla Savchuk won Wagner University Scholarship and participated in Wagner Festival (Bayreuth, Germany). Da Capo Music marketing company (Austria) honored the soloist for high achievements in "Nabucco"-tour, where she performed with the baritone Franco Giovanni.

The repertoire of Liudmyla Savchuk includes more than 20 parts, among which: Abigaille, Aida, Leonora, Desdemona ("Nabucco", "Aida", "Il trovatore", "Othello" by G. Verdi); Mimi, Tosca, Turandot ("La Boheme", "Tosca", "Turandot", by G. Puccini); Santuzza ("Cavalleria rusticana" by P. Mascagni), Anna ("Stolen Happiness" by Y. Meitus).

Liudmyla Savchuk has toured in Germany, Poland, Czech Republic, Switzerland, Slovakia, Spain, France and Austria.

Королівський промовець



The King's Herald

МИКОЛА КОРНУТЯК / MYKOLA KORNUTIK

Соліст Львівської національної опери (з 2012 р.), баритон, лауреат міжнародних конкурсів. Навчався у Самбірському училищі культури (2005 р.), Дрогобицькому державному педагогічному інституті та Львівській національній музичній академії імені М. Лисенка (2012 р.). Стажувався у знаменитого болгарського тенора Калуді Калудова.

За короткий час роботи у театрі освоїв і з успіхом виконав 15 партій баритонового репертуару, зокрема, Сільвіо («Паяци» Р. Леонкавалло), Ебн-Хакія («Іоланта» П. Чайковського), Фігаро («Севільський цирульник» Дж. Россіні), Сільвано («Бал-маскарад» Дж. Верді), Микола («Наталка Полтавка» М. Лисенка), Малатеста («Дон Паскуале» Г. Доницетті), Папаґено («Чарівна флейта» В. А. Моцарта) та ін. Виступав у Польщі, Люксембурзі, Італії, Франції, Литві.

Mykola Kornutiak (baritone) is a soloist of Lviv National Opera (since 2012), winner of international competitions. He studied at Sambir College of Culture (2005), Drohobych State Pedagogical Institute and Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko (2012). He attended master classes of the famous Bulgarian tenor Kaludi Kaludov.

Working at the theatre for the short period he managed to master and successfully performs 15 baritone parts. The audience highly appreciates his performance of Silvio ("Pagliacci" by R. Leoncavallo), Ibn-Hakia ("Iolanta" by P. Tchaikovsky), Figaro ("The Barber of Seville" by G. Rossini), Silvano ("Un ballo in maschera" by G. Verdi), Mykola ("Natalka Poltavka" by M. Lysenko) and others. Mykola Kornutiak has large concert repertoire.

Королівський промовець



The King's Herald

ЮРІЙ ШЕВЧУК / YURIY SHEVCHUK

Соліст Львівської національної опери (з 2007 р.), баритон, лауреат всеукраїнського та міжнародного конкурсів. Закінчив Львівську національну музичну академію імені М. Лисенка (2004 р.). Його репертуар – це 15 баритонових партій, які він із успіхом виконує на рідній сцені та як запрошений соліст. Особливої уваги заслуговують створені ним образи Шарплеса, Шонара («Мадам Баттерфляй», «Богема» Дж. Пуччіні), Ескамільйо («Кармен» Ж. Бізе), Мацей («Страшний двір» С. Монюшка), Малатеста, Белькорє («Дон Паскуале», «Любовний напій» Г. Доницетті), Промовець, Мазетто («Чарівна флейта», «Дон Жуан» В. А. Моцарта); Тоніо («Паяци» Р. Леокавалло); Альфіо («Сільська честь» П. Масканьї); Султан («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського) та ін. Гастролював у Польщі, Франції, Латвії, Литві, Австрії, Німеччині, Швейцарії, Угорщині та ін.

Yuriy Shevchuk is a soloist of Lviv National Opera (since 2007), winner of Ukrainian and international competitions. He graduated from Lviv National Music Academy named after Mykola Lysenko (2004). His repertoire includes 15 baritone parts which he successfully performs at Lviv Opera. His most impressive roles are: Sharpless, Schaunard ("Madama Butterfly", "La Boheme" by G. Puccini), Escamillo ("Carmen" by G. Bizet), Maciej ("The Haunted Manor" by S. Moniuszko), Malatesta, Belcore ("Don Pasquale", "L'elisir d'amore" by G. Donizetti), Speaker of the temple, Masetto ("The Magic Flute", "Don Giovanni" by W. A. Mozart); Tonio ("Pagliacci" by R. Leoncavallo); Alfio ("Cavalleria rusticana" by P. Mascagni); Sultan ("Zaporozhets za Dunayem (Cossacks in Exile)" by S. Gulak-Artemovskiy) and others. He has toured in Poland, France, Latvia, Lithuania, Austria, Germany, Switzerland, Hungary, etc.

Королівський промовець



The King's Herald

ДМИТРО ЖУКОВ / DMYTRO ZHUKOV

Соліст оперної студії Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка, яку закінчив у 2018 р., бас-кантабіле. Протягом навчання освоїв партії Карася («Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського), Рамфіса та Царя Єгипту («Аїда» Дж. Верді), Монтероне («Ріголетто» Дж. Верді), Командора («Дон Жуан» В. А. Моцарта), Хоми Кичатого («Назар Стодоля» К. Данькевича) та успішно виконав їх на сцені Хмельницької обласної філармонії та Львівської національної опери. Виступав із концертами у Польщі та Німеччині.

Dmytro Zhukov (bass-cantabile) is a soloist of the opera studio of Lviv National Music Academy named after M. Lysenko which he graduated in 2018. During his studies he learned parts of Ivan Karas ("Zaporozhets za Dunayem (Cossacks in Exile)" by S. Gulak-Artemovsky), Ramphis and Pharaoh ("Aida" by G. Verdi), Monterone ("Rigoletto" by G. Verdi), Il Commendatore ("Don Giovanni" by W. A. Mozart), Khoma Kichatyi ("Nazar Stodolia" by K. Dankevych) and successfully performed on the stage of Khmelnytsky Regional Philharmonic and Lviv National Opera. He has toured in Poland and Germany.



Libretto by Richard Wagner
BASED ON THE MEDIAEVAL EPOS
OPERA IN 3 ACTS
SUNG IN GERMAN

LOHENGRIN

Richard Wagner

	Richard Wagner								
	“LOHENGRIN”						LOHENGRIN	Roman Korentsvit Yurii Minchun	
	THE CAST AND CREATIVE TEAM						ELSA OF BRABANT	Olesia Bubela Alla Rodina Sofiia Solovii	
	CONDUCTOR	Myron Yusypovych					KING HENRY THE FOWLER	Roland Marchuk Andrii Maslakov Yurii Trytsetskyi	
	STAGE DIRECTOR	Michael Sturm	/Germany/				FRIEDRICH OF TELRAMUND	Vitalii Zahorbenskyi Stepan Drobit	
	CO-DIRECTOR, SET DESIGNER AND COSTUME DESIGNER	Mathias Engelmann	/Austria/				ORTRUD, HIS WIFE	Svitlana Mamchur Mariia Berezovska Liudmyla Savchuk	
	CHORUS DIRECTOR	Vasyl Koval					THE KING'S HERALD	Mykola Kornutiak Yurii Shevchuk Dmytro Zhukov	
	CHORUS MASTERS	Irina Koval Vadim Yatsenko							
	ASSISTANT CHORUS MASTER	Johannes Köhler /Germany/					KNIGHTS	Vitalii Voitko Yurii Hetsko Roman Kovalchuk Dmytro Kokotko Ihor Mikhnevych Volodymyr Chibisov Ruslan Ferants	
	LIGHTING DESIGNER	Yurii Bozhko							
	CONCERTMASTERS	Olena Butkevych, Evelina Dulayeva Alexandra Mentsynska, Natalia Pavlovska, Natalia Peleh, Mariana Rusak, Mariana Samotos					PAGES	Veronika Kolomishcheva Yana Voitiuk Anna Nosova Natalia Ozerska	
	ASSISTANT DIRECTOR	Maryna Karkach	Victoriia Shyshova					Halyna Harbit Halyna Heriavenko	

Striving to Master New Forms and Styles

«... so does
Art only then
gain freedom,
when she has
no more to
blush for her
affinity with
actual Life.»

R. Wagner
«The Artwork
of the Future»

For the first time of Ukrainian Independence, Lviv National Opera pays attention to the compositions of Richard Wagner, the outstanding German composer and opera art reformer.

There were no productions of Wagner's operas in the repertoire of the theater for almost three decades, but at the same time Lviv theatres have powerful traditions of Wagner's operas staging, that lasts for more than 150 years. Wagner's music dramas had been performed in Lviv during the life of the composer since 1867. The local audience of the early 20th century had the opportunity to attend most of the composer's operas, which was a unique phenomenon for the Eastern Europe and was a huge achievement for the theater that was located far from artistic centers of Austrian-Hungarian Empire.

Today the opera "Lohengrin" of R. Wagner is included in the repertoire of Lviv National Opera and also became a part of the entire opera art of Ukraine! No Wagner's music drama was included in the repertoire of Ukrainian opera houses till now.

The only exception was the production of «Der fliegende Holländer» to celebrate Wagner's 200th anniversary in 2013. However, we could not imagine that only six years latter not only the scenery of this production would be destroyed, but also the lives of the members of the creative team would be lost.

The production of Wagner opera is a real challenge for us and at the same time we can call it the "Ukrainian breakthrough" in mastering an art as a synthesis, and as a philosophical concept. Staging of the opera "Lohengrin" is a result of a teamwork of German director Michael Sturm, Austrian set and costume designer Matthias Engelmann, conductor Myron Yusypovych, chorus masters Vasyl Koval and Johannes Köhler who suggest a completely unexpected, unusual and at the same time – a pressing interpretation of the opera plot. German opera style and form are transformed on stage of Lviv National Opera as a challenge, as a discourse. The myth about Lohengrin-the savior becomes a fantasy, a miracle, a dream for those people whose thoughts are unbiased and free, despite of the oppression of the society in which they exist, and which limits their rights and freedoms.

An innovative interpretation of opera art, a new director's decision and, finally, an appeal to Wagner's creativity - is a conceptual way of "Ukrainian breakthrough" to develop present time and space, bringing modern trends of contemporary European opera art to Ukraine.

Vasyl Vovkun
General manager artistic director
of Lviv National Opera

SYNOPSIS

ACT 1

1

On the banks of the Scheldt River, a Herald announces the arrival of King Heinrich, who assembles troops throughout Germany. Friedrich tells the King that, after the death of the Duke of Brabant, he takes care of his children – Elsa and Gottfried. The boy has disappeared, and Elsa is suspected of her brother murder. Friedrich claims that now the power belongs to him and his wife Ortrud who descends from the family of former rulers of this land.

Elsa appears. She does not defend herself, but relates a dream of a knight.

Ordeal combat is declared. Elsa is threatened with a punishment but she believes that the knight, sent by God, will definitely come to protect her. A boat drawn by a swan suddenly appears on the river and in it stands a knight (Lohengrin) in shining armour. He is willing to defend Elsa and asks her to marry him. The knight asks only one thing: Elsa must never ask him his name or where he has come from. The combat commences. Lohengrin defeats Friedrich but spares his life.

ACT 2

2

Friederich suffers dishonor. Now he is condemn to the exile and reproaches Ortrud that she made him to accuse Elsa of fratricide. However she was innocent that was proved by trial by combat. Ortrud blames Friedrich with cowardice and argues that it was not Gog that was on the side of Lohengrin, but witchcraft. And they should persuade Elsa to ask her bridegroom about his origin: then he will lose magic and Friedrich's honor will be restored.

Happy Elsa appears on the balcony. Ortrud attempts to sow distrust in the girl's mind.

Next morning Herald announces Friedrich's exile and the wedding of Elsa and Lohengrin, who will lead a military campaign tomorrow.

As Elsa and her attendants are approaching the church, Ortrud rushes to the front of the procession and challenges Elsa to explain who the Knight is. The King and Lohengrin appear and Ortrud has to retreat. Telramund enters. He manages to attract the attention of indignant people. Friedrich accuses Lohengrin of witchcraft, but the knight rejects the blame. The wedding enters the cathedral, but Elsa is troubled by doubt.

3

ACT 3

The wedding of Elsa and Lohengrin is magnificently celebrated. The choir glorifies the newly married couple. When guests depart, Elsa tells Lohengrin about her doubts. The knight assures her of his noble origin. This frightens Elsa even more: she fears that once he will leave her and return to his country. Finally, despite his warnings, she asks the Knight the fatal questions. Before the Knight can answer, Telramund and his recruits rush into the room in order to attack him. The Knight defeats and kills Telramund. In the morning Lohengrin tells the king that he cannot now lead the army. He reveals his identity and says that he is one of the Knights of the Holy Grail. Since Elsa had broken her promise he has to leave her. Lohengrin tells Elsa that if she had kept her promise, she could have recovered her lost brother. The swan-boat reappears. Ortrud is confident in her victory. She tells Elsa that the swan is actually Gottfried, Elsa's brother, whom she enchanted to become a swan. Lohengrin prays and the swan turns back into young Gottfried. The Knight of the Holy Grail sails away. Elsa is stricken with grief and falls lifeless to the ground.

The dream about production of Wagner is a reality



Conductor, Honored Artist of Ukraine Myron Yusypovych performed a lot of Richard Wagner's music at symphony concerts, and he has always been at the forefront of those artists who tried to stage one of the music dramas of R. Wagner on Lviv stage. Reflections on Wagner's creativity were embodied in his poetic texts. In his collection of poems, published in 2013 and dedicated to music and prominent composers, we can find poems based on the operas "Tannhäuser", "Tristan und Isolde", and "Lohengrin".

He is as silver gleam
On still and pure water
Of Holly River
Flowing in peace
To you appeared he
As God's hand present
But not as nimbus - pride
Or tyranny in power
From shine of holly sward
The darkness disappears
The fear and evil vanish
And heart becomes alive
For clear is his mind
And eyes are full of wisdom
So Good triumphs
No more is Truth a dream

But snake of doubt
Poisoning the heart
Destroys the body
Makes it sick and poor
And neither night or day
Is calm and peaceful
The soul is blind like moth
That in the fire dies
So empty day became
So still and sad is air
On silent silver water
The fatal swan appeared
He took the Knight
As faith was weak and poor
He went away from us
Will ever he come back?

Myron Yusypovych
Conductor

Michael Sturm:

«How many miracles, how many fantasies we let in our lives?»

IMPULSES AND IMPRESSIONS FROM MUSIC AND ART

Everything started with Bach's music, in the children's choir I sang cantatas, oratorios, "St. Matthew Passion". Music has always been my hideout, where I could relax, and there the world was quite different than it really was. After Bach, I came to the music of Beethoven and Wagner. And it was Wagner who became a "drug" for me in my teens. I was not interested in the text; I was drawn by the strength of the music. "Tristan und Isolde", "Der Ring des Nibelungen", "Parsifal" – I was not interested in the plot then. Although ... maybe I was touched by a world of sorrow, unattainable love. Maybe it was so ... And the first opera I saw in Hamburg was "Lohengrin", but I managed to see only the first 2 acts, because the stage machinery collapsed in Hamburg State Opera. Frankly speaking, I have not seen act 3 of "Lohengrin" for many years. But at that time, the performance could not continue, because the stage equipment was malfunctioning. Later I have seen the production of Harry Kupffer, Adolf Threisen, Handel Oratorio in particular, that was staged in the ghetto of Łódź. I often visited these productions and wept bitterly. And that is how I came to opera, and it was in me already.

The intense emotions of opera corresponds to mine, it is my reflection. There you can reveal yourself, you can escape. It can tell a lot about people: a person as an individual, a person in society, a person and his responsibility for the world, an artist who is responsible for giving the world impulses to do something good.

And "Lohengrin" is a very good example. Lohengrin is one who gives people what they lack – he reveals their desires. However he makes big mistake, but he can do nothing with this, because he was told: "When you go to people or when you love a woman and she loves you, you must demand that she never asks what your name is and where you come from. If she asks this, you have to answer and then leave her." This means that there is no trust in this love.

This composition is about a society that depends on Lohengrin and the better times that could have been. And then the question is: "Who are you? Who is hiding behind your mask?"

Michael Sturm is a German director, playwright and writer who staged music drama of R. Wagner "Lohengrin". He tells about the interpretation of the plot of the opera, topicality of Wagner's idea of "art as religion," and why the story of Lohengrin occurs in people's minds like fantasy or creativity that embodies true human freedom.

ABOUT THE DIRECTOR'S CONCEPT OF "LOHENGRIN" ON LVIV STAGE

Lohengrin has a mask, because he is a clown, he is friendly, funny and melancholic at the same time, he plays a loving clown, he is playing that all! He claims that! But the question is: "Who is playing then?" And when Elsa asks "Who is he?" the clown removes the make-up and becomes a man. He has to leave ...

But when she asks the question, a miracle disappears in the world, because Clown is a miracle, magic, he is a theater, a Fantasy. She asks the question to the art but it cannot answer. And that is why the philosophical concepts are framed: it is possible to ask art the questions, but it is very difficult to find answers.

And that is the point: how much wonder, how much fantasy we let in our lives?

I think, the more miracles we let, the more humane we are; more free we are, the less aggression, the less war, the less struggle is our in life. And that is one of the concepts of the composition.

Elsa feels the internal need to escape into her fantasies, into her dreams. And only one who has a spark of soul in the heart can face all the difficulties. Fantasy gives identity and it is expressed in art. Altogether, the production reaches the ethical roots of people. I think it should work very well.

SCENOGRAPHY

It is not a production that shows the original plot of the opera. The events take place indoors, in the room, which destroys the human soul. In fact, that is not even a room... We have people on the stage, whose fantasy is struggling against all those walls and closed doors. And that we have during the entire opera. But in the end, we see who else removes the make-up, who is behind the mask? But meanwhile we keep it in secret...

COOPERATION WITH LVIV OPERA

I like to work here, because everyone is highly experienced and stylistically competent. And I am greatly impressed with the cooperation and particularly pleased!

APPEAL TO WAGNER

My previous production of Wagner's opera is "Die Meistersinger von Nürnberg" in Poznan. It was a journey to principal life concepts: what is a man, what is a culture? We made a journey to the center of the content, where we asked ourselves: "Why do the names of the characters of the production have biblical roots?" In fact we staged Wagner's "art religion".

Wagner has two universal topics: the first one is the impossibility of love, and the second one is utopia of art as a religion that saves humankind. That is the idea not only of Wagner, but also of many romanticists of

the 19th century. This is very exciting, very interesting. In art it is possible to think about this idea, because we live in these vulgar, aggressive, rough times, filled with meaningless conflicts, with people who can be easily manipulated, who have no education, no moral values and even no God. We can think about this idea: is it really utopia, and what is utopia in general? At the end we come to the utopia. Nationalism is not utopia, because it refers to humanity, not to a small nation, property, belongings, egoism... We need people who will guide us, who can give us spiritual food. And this is what we need in our world.

Interview by Stefaniia Oliinyk

Richard Wagner, who is a genius composer, opera reformer, music critic, and conductor, is again included in the repertoire of Lviv National Opera. His works excite and amaze the audience more than a century. His compositions fascinate with passionate music, in which knights' courage is fused with unsurpassed tenderness of a delicate soul. They charm with a passionate love for national culture, that is shown in the attitude to the national epös. Following the Grimm brothers, who initiated the investigation of German sagas, Wagner also became an attentive explorer. The realm of his admiration covers the works, created centuries ago which inspired imagination: the sagas about Parzival, Thyl Ulenspiegel, Rübecahl, Loreley, Hilde and Kudrun... He was proud of "The Song of the Nibelungs", a medieval poem which dates from the end of the 12th - the beginning of the 13th century and which belongs to the most famous epic works of mankind. And on the base of these epic poems and legends Wagner wrote the libretto of his music dramas. He did not entrust these folk treasures to anyone, as if he was afraid to miss something. Here we recall the words of our great poet Taras Shevchenko, who asked the descendants to care about the glory of Ukraine when telling about the past of our Motherland:

"...do not ignore
Even the least apostrophe,
Not one comma even,
Search out the meaning of it all,
Then ask yourself the question:
"Who are we ? Whose sons? Of what sires?..."

From each legend, saga or myth R. Wagner chose the most interesting events which he interpreted in his own way, and often reconstructed stories, creating his own plot with coherent form and strict logics.

"Lohengrin" is the most lyric, the most spiritual opera of Richard Wagner. It was first performed in 1850, conducted by Franz Liszt. The main character is a personification of purity, nobility and justice.

The birth of the image
of a Man with a Bird

Guardian of the
Christian relic

Unrevealed secret

We meet the image of a knight with a swan for the first time in French medieval legends, which spread quickly in Eastern and Western Europe and became widely known in Germany. Among them - the poem "The Minnesingers' Contest at Wartburg", in which the knight with a swan appears and on the background we see the historical events – the reign of King Henry the Fowler (919-936). These events in the poem presumably are time shifted since the Wartburg castle, one of the oldest in Germany, dates back to 1067. There are many legends about the castle. One of them tells about the contest of minnesingers in the 13th century.

Lohengrin is mentioned in the romance "Percival" of the medieval writer Wolfram von Eschenbach. According to the main plot, Lohengrin is a son of Percival who comes to defend the young duchess of Brabant and becomes her husband, but then leaves her and returns to the knights of Holy Grail in the castle of Monsalvat.

This main plotline can be found in other poems, for example, in the poem of Konrad von Würzburg. He lived and worked in the 13th century in Bavarian city, where one of the first German knight tournament was held. Konrad von Würzburg was one of the best poets of the epoch. His poem "Der Schwanritter", in which Lohengrin is the main character, draws our attention.

Later German romantic poets appealed to this plot for many times.

LOHENGRIN: NOBLE ECHO OF THE AGES

In the legends Lohengrin is always associated with the story of the Holy Grail. In the opera "Lohengrin" this Christian relic is also mentioned.

According to the ancient myths, the Grail is the cup in which Joseph of Arimathea gathered the sacred blood of Christ and hid it from enemies on a distant island.

Joseph of Arimathea was a rich man, a respected member of the council and a secret disciple of Jesus. It was he who asked Pilate to take down the body of Jesus from the cross, and Pilate gave him permission. Then Joseph buried Jesus in his own tomb. Joseph and Nicodemus, who was another disciple of Christ, bound the body in linen cloths with the spices that Nicodemus had bought. Then Joseph took the cup from which Christ was drinking wine at the last supper, and hid it in a secret place.

At first, the Holy Grail was believed to be on a distant island, where neither thought nor human foot can reach.

Later in legends, it was «moved» to a fortress on the mountain, which name was unknown until the 13th century. Then the different variants of the mountain name could be found. In Wolfram von Eschenbach's novel, the castle and mountain is called Munsalväsche (from fr. Monsalvage - my salvation). The Latin variant is mons salvationis, which means the "mountain of salvation". Over the years this name turned to Monsalvat, under which it appeared in Wagner's texts. This mysterious place with a sacred cup is guarded by noble, virtuous knights, including Lohengrin.

Nadiia Trush
head of literature department, dramaturg

TRIUMPH RETURNS:

One hundred and fifty years of R. Wagner’s
operas production on Lviv stage

In the history of Lviv opera art the popularity of German composer Richard Wagner (1813-1883) was always great as well as love of Lviv audience to his works. At the end of the 19th and the beginning of the 20th centuries the productions of the majority of his music dramas were performed on Lviv stage (“Rienzi”, “Der fliegende Holländer”, “Tannhäuser”, “Lohengrin”, the cycle “Der Ring des Nibelungen”, including “Das Rheingold”, “Die Walküre”, “Siegfried”, “Götterdämmerung”). The music of R. Wagner was also often performed at philharmonic concerts, in particular, under the baton of the famous composer and conductor Gustav Mahler.

The popularity of Wagner’s operas was achieved due to the special innovations introduced by the composer into the opera art. His music differs from that, composed before or after.

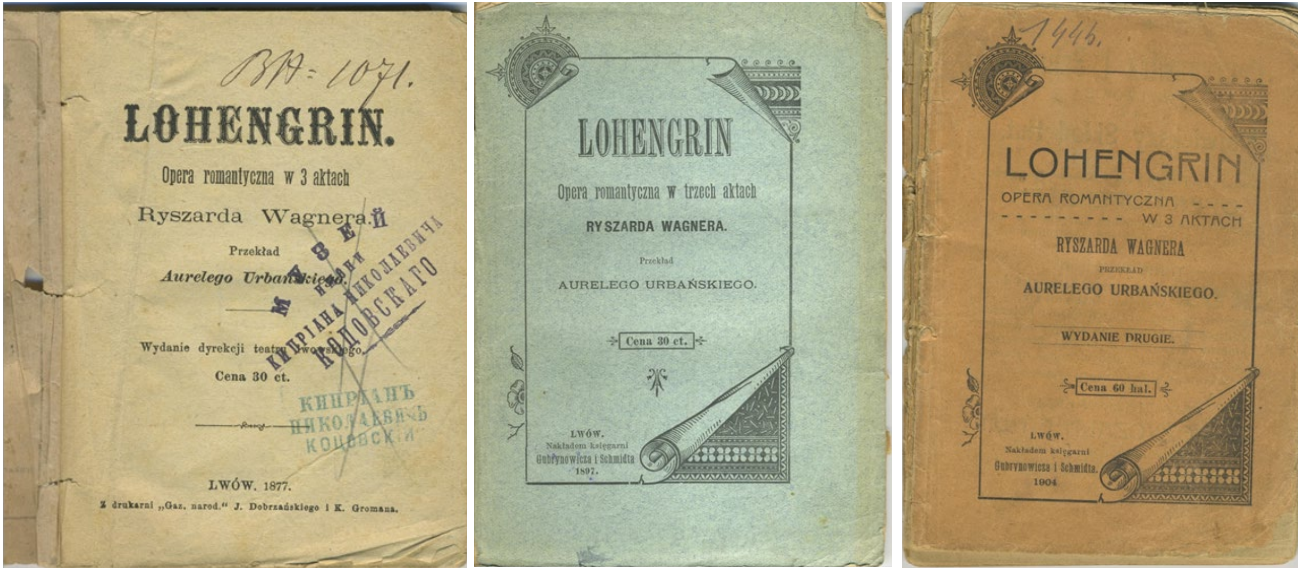
- In Wagner’s opera you will not hear traditional arias, duets, ensembles or choruses. The composer was convinced that drama, i.e. the development of the plot, is the most important part of the composition. It’s just like in a real life: we do not stop at one word, phrase, or certain emotion that “sounds” for a few minutes in one aria in the traditional operas. The “musical stream” in Wagner’s works is continuous, and therefore consists of monologues, dialogues and instrumental fragments that are expanded in time.
- Thus, the works of Wagner are called not operas, but music dramas.
- Wagner submits all musical elements to the ideas of the continuous development of drama: the prolonged development of melody, which seeks to avoid stability, and to achieve emotional tension; the unique sound of the orchestra, for which the composer finds more and more colors each time; emotional and performing complexity of vocal parts, and performers

do not have time to rest, and are constantly present in the development of “drama of life”;

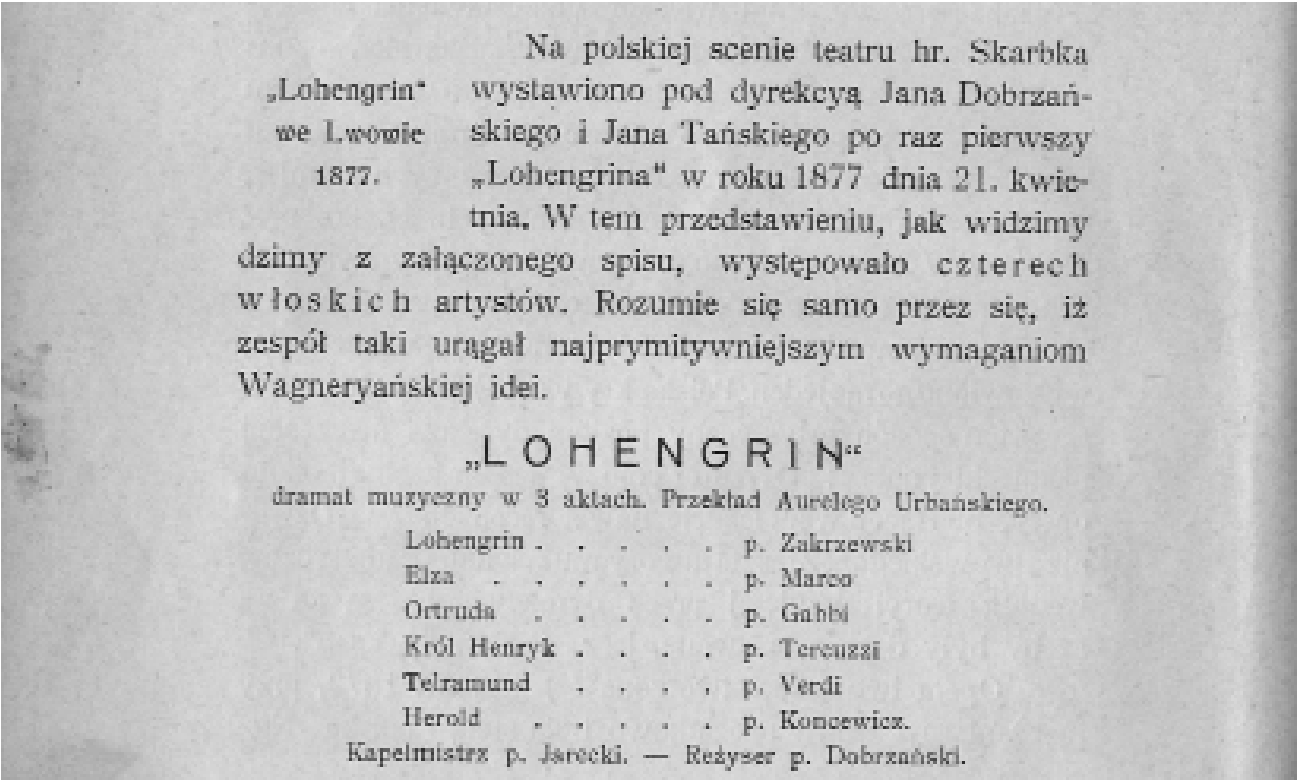
- Another feature of Wagner’s score is the leitmotif system. The leitmotif is a small melody that is associated with a certain character, mood or subject of the opera. As soon as it comes to the person or phenomenon that has its leitmotif, this melody appears in the orchestra or vocal part. The whole score is a stringing of familiar melodious phrases that interweave and create a fluid development of music.

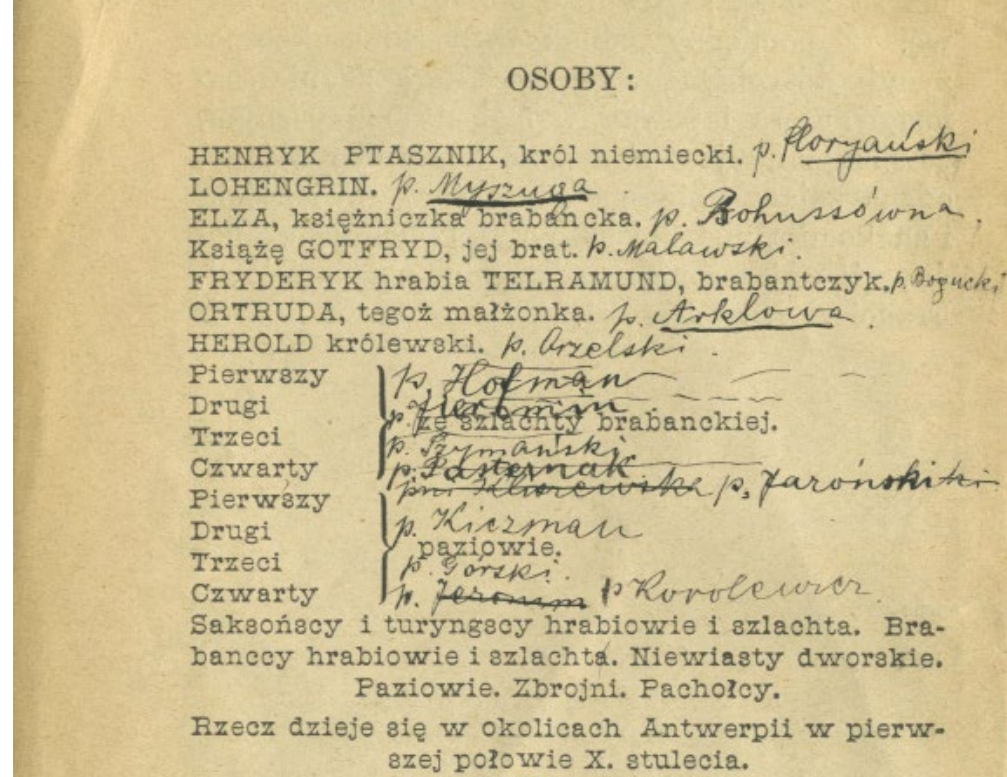
R. Wagner’s opera, “Tannhäuser”, was first performed in Lviv 152 years ago by the cast and creators of Count Skarbek Theater (now it is the National Academic Ukrainian Drama Theater named after Mariia Zankovetska). It was sung in German. In 1872 Austro-German Theatre Company was dismissed and new productions of R. Wagner’s music dramas were given by Polish Theatre Company which continued its work at Count Skarbek Theater. Hence, in the late 19th and early 20th centuries Wagner’s operas were sung only in Polish. Opera “Lohengrin” had a good stage fortune, since it had different productions in various Lviv theatres. It was first performed in 1877 at Count Skarbek Theater and in 1897 it was restaged there. The score of the opera “Lohengrin” was translated into Polish by famous Lviv writer Aureli Urbański. At the premiere of the opera “Lohengrin” in 1877 the leading parts were performed by Ukrainian actors, Julian Zakrevsky (Lohengrin) and Alexander Koncevich (King’s Herald). However, the premiere was not successful and the opera was performed only four times. The reason was – the disability of the theatre company, the orchestra and the choir to meet the requirements of R. Wagner’s score.

«Lohengrin» libretto translated by Aureli Urbański.
Edition of 1877, 1897 and 1904



Below there is the premiere cast
of R. Wagner’s “Lohengrin” of 1877





Lviv citizens could see the music drama of R. Wagner, namely the operas “Lohengrin” and “Tannhäuser”, again in the last years of the 19th century. Theatre managers took into account the mistakes of the previous unsuccessful production: the best soloists were invited to perform the leading parts, orchestra and choir were increased to play the score professionally. The real gem of the restaged productions was Lviv tenors Alexander Bandrowski-Sas and Wladyslaw Floryanski, who brought tremendous success and great popularity to these operas in Lviv. The theater committee commented that the theater had become the pride of Lviv, because it had reached high European music. Inspired by the success of the plays, the manager of the theater, Ludwig Heller, staged another R. Wagner’s opera – “Rienzi” in 1898. This opera was translated into Polish by A. Bandrowski-Sas, who also agreed to sing in first performances.

After construction of the new Grand Theatre (now known as Lviv National Academic Opera and Ballet Theatre named after Solomiya Krushelnytska) on October 4, 1900, “Lohengrin” returned to Lviv stage in 1901. Soon another Wagner’s operas were premiered in Lviv: “Der fliegende Holländer” (1902), “Die Walküre” (1903). The best conductors were invited. Franciszek Spetrino presented the new productions of “Lohengrin” and “Der fliegende Holländer”. According to theatre critics, “the orchestra [...] would satisfy the most demanding music lovers of Vienna and Paris”. Philippe Brunetto conducted “Die Walküre” and the orchestra was enlarged to 68 musicians.

At the beginning of the 20th century, the popularity of R. Wagner's music reached its heights in Lviv and new operas were premiered: "Siegfried" (1907), "Das Rheingold" (1908), "Götterdämmerung" (1911). Thus, the entire cycle of "Der Ring des Nibelungen" was performed for the first time in February 1911, and it was the first complete Polish production (the next one was staged in Warsaw only a few decades later, in 1989). Famous Ukrainian soloists Modest Menzinsky and Oleksander Myshuga were invited to play leading parts in "Lohengrin" and in other R. Wagner's music dramas. Modest Menzinsky is an exceptional figure in the history of the Ukrainian and world vocal schools, since the actor had a great number of Wagnerian parts in his repertoire. During his career, he sang 10 out of 13 leading tenor parts in Wagner's operas: Lohengrin, Tannhäuser, Parsifal, Siegfried ("Siegfried", "Götterdämmerung"), Tristan, Siegmund ("Die Walküre"), Eric ("Der fliegende Holländer"), Walther von Stolzing ("Die Meistersinger von Nürnberg"), Cola Rienzi ("Rienzi"). Recordings of M. Menzinsky and his performance of fragments from "Lohengrin" and "Tannhäuser" have remained. Ukrainian opera singer Oleksander Myshuga had a flexible, clear voice and exceptional timbre as well as an extraordinary artistic talent. Having heard the singer at Krakow Opera House, famous tenor Enrico Caruso called him "the king of lyric tenors".



Famous Ukrainian opera singer Solomiya Krushelnytska had six leading Wagnerian parts in her repertoire: Elsa ("Lohengrin"), Elizabeth ("Tannhäuser"), Brünnhilde ("Die Walküre", "Götterdämmerung", "Siegfried") and Isolde ("Tristan und Isolde"). According to Krushelnytska: "The creation of Wagner's female characters is a great but hard joy. ...They are skillfully outlined, but they are constantly vacillating between the real life and pure fantasy". These words of the outstanding singer emphasize the grueling work of the actor to create a character, not to mention the vocal skills. Indeed, one of the merits of Solomia Krushelnytska on the world opera stage (to say nothing of her performing skills of the highest level) is the understanding and innovative interpretation of women's parts in Wagner's dramas.

Learning the part of Elsa from "Lohengrin" for the first time, S. Krushelnytska understood the difficulty of the dramatic representation of the character. The singer attended acting courses for the second time and in the spring of 1895 she went to Vienna and learned the operas of R. Wagner under the supervision of Josef Gänsbacher. Later S. Krushelnytska successfully debuted in "Lohengrin" at Krakow Opera House. Her interpretation of Elsa represented the image of a woman, who lived in her own perfect world far from understanding the reality. Such interpretation was truly innovative, because at those times feelings of female characters were expressed typically.

The world audience and critics were fascinated with the voice and acting of S. Krushelnyska, so the praise of the Ukrainian singer was lavish:

- “[Solomiya Krushelnyska] ... was called the perfect Elsa. She is truly perfect, noble and charming seniorina, who shows Elsa’s fiery and painful passion so elegantly. Her singing is tender, melodic and enchanting; her smooth and rich voice of a great range is perfectly trained”(Dante Manggi, 1898, Italy);
- “The triumph of “Lohengrin” was a great feast with a wonderful interpretation [of Krushelnyska]. ... With pure and rich singing, she touches the hearts when you hear her performance of Wagner’s music”(Il Progreso, 1898, Chile);
- “From the very first moment of her appearance on the stage, Krushelnyska captured the audience with her excellent play of the role, which she learned perfectly. The actress finely shows a change in the feelings of the heroine, the development of the plot. ... The actress has created an absolutely perfect and convincing image” (Curier Codzienny, 1899, Warsaw);
- “The role of Elsa was played by Krushelnyska, a young charming singer, ... whose incredible grace and lovely voice fascinated the audience” (Le Gaulois, 1902, Paris).

During the Second World War, the works of R. Wagner were also presented at Lviv theatres. In 1942, during the Nazi occupation, there were six performances of “Der fliegende Holländer”. German, Austrian and Ukrainian singers were invited to perform in the production, which was sung in German.

After the Soviet rule was imposed in Galicia, the attitude to the compositions of the German composer was formed according to the communist ideology. On the one hand, it was admitted that young R. Wagner was fond of revolutionary ideas and was persecuted because of the participation in the Dresden uprising, so he had to emigrate to Switzerland. On the other hand, the cult of Wagner’s compositions in the Third Reich was well known as well as the peculiar interpretation

of his philosophic mysteries by the Nazi ideology. So no wonder that Wagner’s operas were not staged at Soviet theaters, however in Lviv there was a “lucky exception”. This is about the production of “Tannhäuser” (1977) conducted by Ihor Latsanych. He got the score of “Tannhäuser in a rather unusual way: when the theater was under reconstruction, old music sheets were taken out from the basements. Among them, and there was an old copy of the German score of “Tannhäuser”, presumably the one that was used during the performances in 1867. Then the idea to restage the performance was formed and Latsanych put in considerable efforts to realize it. The libretto was to be translated into Ukrainian to obtain permission of communist censorship. The translation was made by Ukrainian poet, philologist and translator Borys Ten (real name Mykola Khomychevskiy). The opera was premiered on March 21, 1977. The best singers were casted in the production: Volodymyr Ihnatenko (Tannhäuser), Liudmyla Bozhko (Elizabeth), Nina Tychiynska (Venus), Ihor Kushpler (Wolfram). Creative team consisted of the director Yevhen Kusakov, conductor Ihor Latsanych, set designer Yevhen Lysyk. “It was a brilliant, bright, philosophically deep performance. The creators correctly and decently constructed the conflicting worlds of sensual pleasure, moral duty, deep spirituality”, – remarks the researcher of R. Wagner’s Lviv opera productions O. Palamarchuk. The performance was given 44 times, including guest performances in Kyiv and Odesa. Our new production of “Lohengrin” is the first appeal to R. Wagner’s works by Lviv National Opera for the first time of Ukrainian Independence. In this way, we return to great cultural heritage, to the traditions of performing Wagner’s music dramas at Lviv Opera, the traditions that have been existing for more than 150 years, and nowadays they start a new phase of the development.

Stefaniia Oliinyk,
musicologist
PhD in Art

ХОР

СОПРАНО

Герявенко Галина
Гарбіт Галина
Кагітіна Дарія Л
Мідянець Тамара
Шеремета Оксана
Мончук Світлана
Шевченко Наталія
Любінська Любов
Онишко Юлія
Мочерад Оксана
Романів Олена
Присадна Галина
Корнафель Ольга
Жулевич Марія
Худоба Наталія
Гада Софія
Мазур Мар’яна

АЛЬТ

Лаврись Тетяна
Сницька Маргарита
Чікель Ірина
Малерик Ольга
Гетьман Світлана
Родзь Наталія
Лучка Леся
Малкуш Леся
Кочмар Марія
Собчишин Лілія
Діка Любов
Березяк Мар’яна
Титаренко Марія
Коваль Наталія
Лях Ольга
Гранківська Анастасія

ТЕНОР

Полюга Богдан
Матвіїв Василь
Кузьмич Ігор
Роздайгора Віталій
Коцан Андрій
Петришак Богдан
Сторощук Віктор
Степаненко Руслан
Лабай Василь
Шмігельський Ігор
Скрипець Василь
Знетиняк Ігор
Кузьмич Микола
Гадзало Володимир
Возіян Андрій
Яцейко Марко
Гладьо Роман
Хорташко Юрій
Мадай Микола
Гриб Назар
Рибин Сергій

БАС

Столяр Юрій
Андрухович Юрій
Петелін Михайло
Клішун Ярослав
Рибчук Володимир
Боднар Станіслав
Буник Орест
Лопата Василь
Фенюк Віталій
Сабрига Ігор
Дзюбан Мирослав
Борхес-Самко Іван
Кирилів Дмитро
Вольський Степан
Данилишин Лев
Качмар Андрій
Синишин Ігор
Рибак Володимир
Немерко Сергій
Гладьо Юрій
Будько Павло
Семенчук Олексій

ОРКЕСТР

I СКРИПКИ

Андрій Чайковський
концертмейстер оркестру
Войтинський Юрій
заступник концертмейстера
Волошин Соломія
Семчишин Марта
Побережнюк Світлана
Семчишин Віктор
Новосад Наталія
Дубенська Ольга
Михайлецька Наталія
Наконечна Наталія
Нестер Андрій
Мандзюк Романа
Кудринецька Оксана
Гречух Оксана

II СКРИПКИ

Смовж Уляна
концертмейстер групи
Шукайло Тетяна
заступник концертмейстера
Ковалишин Роман
Винницька Уляна
Дутчак Ольга
Хаврона Юлі
Малкуш Лідія
Олійник Ірина
Ленько Мар’яна
Царинська Ярина

АЛЬТИ

Гетьман Ірина
концертмейстер групи
Стрипко Олеся
заступник концертмейстера
Романів Любов
Мегеден Володимир
Серемуля Зіновій
Гуцул Ольга
Громиш Любов
Семенюк Максим

ВИОЛОНЧЕЛІ

Станішевська Ірина
концертмейстер групи
Теленко Андрій
заступник концертмейстера
Турканик Юрій
Кулик Ірина
Шутко Павло
Ткачук Ольга
Сташишин Ірина
Бойчук Ольга

КОНТРАБАСИ

Павловський Дмитро
концертмейстер групи
Новосад Вячеслав
Бараній Михайло
Знак Назарій
Яцишин Тарас

ФЛЕЙТИ

Лев Наталія
концертмейстер групи
Луценко Сергій
Липецький Іван
Кошелинська Ярослава

ГОБОЇ

Кулиняк Іван
концертмейстер групи
Костинюк Василь
заступник концертмейстера
Гриньов Денис
Гембара Андрій
Марчук Євген

КЛАРНЕТИ

Гречух Микола
концертмейстер групи
Хижий Назар
заступник концертмейстера
Бей Ігор
Максимів Віра
Чепелюк Григорій
Вавринюк Олександр

ФАГОТИ

Пиріжок Андрій
концертмейстер групи
Лесюк Михайло
заступник концертмейстера
Дяковський Павло
Ткачук Андрій

ВАЛТОРНИ

Казидуб Олег
концертмейстер групи
Яворський Тарас
заступник концертмейстера
Пронюк Юрій
Гребень Юрій
Гресько Ігор
Годісь Микола
Радзілевич Сергій

ТРУБИ

Сташишин Богдан
концертмейстер групи
Варянка Іван
заступник концертмейстера
Гаврилюк Ігор
Надюк Василь
Наконечний Андрій
Порада Ігор

ТРОМБОНИ

Кравець Любомир
концертмейстер групи
Кушнір Тарас
заступник концертмейстера
Цуз Володимир
Стасів Ярослав

УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ

Гетьман Андрій
концертмейстер групи
Олійник Дмитро
заступник концертмейстера
Федик Олег
Олійник Тарас
Пакош Олексій
Кравчук Назарій

Інспектор оркестру
Цуз Володимир

Генеральний директор-
художній керівник театру
ВАСИЛЬ ВОВКУН

Головний диригент
МИХАЙЛО ДУТЧАК

Головний режисер
ГАЛИНА ВОЛОВЕЦЬКА

Головний художник
ТАДЕЙ РИНДЗАК

Художній керівник балетної трупи
ІГОР ХРАМОВ

Головний хормейстер
ВАСИЛЬ КОВАЛЬ

Директор-розпорядник – Андрій Митроган

Заступник генерального директора-художнього керівника
з міжнародних зв'язків та творчих питань – Михайло Швед

Заступник генерального директора-художнього керівника
з маркетингу й організації глядача – Тарас Курчик

Заступник генерального директора-художнього керівника
з комерційних питань – Степан Стасюк

Заступник генерального директора-художнього керівника
з виробничих питань – Юрій Грех

Літературний редактор – Надія Труш
Музикознавець-консультант – Стефанія Олійник
Переклад англійською мовою – Юлія Шийка
Фото – Олена Храмова
Дизайн – Анастасія Лисенко

Львівський національний академічний театр
опери та балету імені Соломії Крушельницької
пр. Свободи, 28
Львів, 79008, Україна

тел. +38(032) 255-49-60
факс +38(032) 235-45-61

lvivopera@gmail.com

МЕДІАПАРТНЕРИ



ГОТЕЛЬНІ ПАРТНЕРИ

